Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1913, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 155. — ŠTEV. 155. NEW YORK, TUESDAY, JULY 3, 1917. — TOREK, 3. JULIJA, 1917.. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

ZARADI POSTAVNEGA PRAZNIKA "PROGLAŠENJA NEODVISNOSTI" NE IZIDE JUTRI "GLAS NARODA"

Prohibicija.

Prohibicjonisti se zastonj bore za prepoved piva in vina ter absolutno prohibicijo.

Wasnington, D. C., 2. julija. — Senatni poljedelski odbor je razpravljal danes o administracijski kompromisni predlogi glede prohibicijske sekcije v živilski predlogi, ki jo je sprejela poslanska zbornica. Na podlagi tega kompromisa naj bi se prepovedalo le izdelovanje žganih pijač ter ne dalo predsedniku nikake polnomoči, da prepove izdelovanje piva in vina. — Glasom naziranja voditeljev administracije v senatu se bo sprejelo nadomestno določbo, ki jo je predlagal senator Chamberlain.

Virgil G. Hinshaw, načelnik narodnega odbora prohibicijske stranke je izdal danes izjavo, s katero se ostro napada predsednika. Izjavlja, da bodo napeli prohibicjonisti vse sile dasiravno brezuspešno, da se sprejme amendment, ki ga je predlagal Gore, s katerim naj bi se dalo predsedniku pravico prepovedati izdelovanje slada, fermentiranih in vinu sličnih pijač ter popolno prepoved distiliranja v namene zavživanja. Razen tega boja, ki ga je še pričakovati, se je uravnalo vse druge sporne točke. Danes bo predloženo senatu več administrativih izprememb, kojih namen je povspešiti akcijo glede živilske predloge. Te administrativne izpremembe so posledica konferenc, ki so se vršile včeraj med člani poljedelskega komiteja ter administratorjem Hooverjem. — V svojem napadu na predsednika Wilsona pravi Hinshaw:

Mi bi imeli brez vsakega dvoma narodno prohibicijo tekom trideset dni, če bi se ne vmešal Woodrow Wilson v zadnji uri ter prišel na pomoč pivovarjem. Če bi bil njegov namen pospešiti zakonodajo, bi ne predlagal politike, ki pomeni odklonitev sklepa cele poslanske zbornice z izjemo petih članov. Wilson lahko vodi odsedaj naprej ekonomske sile, a ne more voditi moralnih.

Zakonodajni odbor Protisalonske lige je pristal v zahtevo predsednika Wilsona, da se ne izsili prepovedi piva in vina v zvezi z živilsko predlogo. Tozadevne predloge stavi lahko ta odbor pozneje na samostojni podlagi.

Obregon v Združ. državah.

Mehiški poveljnik in bivši vojni minister Carranze bo dospel v kratkem v Združene države.

Washington, D. C., 2. junija. — General Alvaro Obregon, slavni mehiški vojaški poveljnik, kateremu se je posrečilo spraviti s pozorišča Villo, se nahaja na poti semkaj. Pričakujejo ga tukaj sredi tega tedna. Pot bo nadaljeval v New York, kjer se hoče posvetovati s par špecjalisti.

General Obregon je zelo oslabljen ter trpi velike bolečine radi neke stare rane, vsled katere so mu morali odrezati roko. Izjavil je, da to njegovo zdravstveno stanje je edini vzrok prihoda v Ameriko, na dejstvo, da je stopil iz Carranzovega kabineta ter odložil svoje dostojanstvo.

Razumevajo, da je odstop Obregona v zvezi z njegovim zdravstvenim stanjem.

Osebno je bil baje tako popularen pri svojih četh, da bi bilo popolnoma nemogoče odstaviti ga brez resnih zapletljajev.

To so potrdili tudi prijatelji Carranze, ki so izjavili, da je edinole bolezen kriva, da je izginil Obregon kot političen faktor. Njegov odstop so pričakovali že celo preteklo zimo, in ko je odstopil, je izjavil, da se hoče umakniti v privatno življenje ter se posvetiti farmerstvu.

Ruska ofenziva.

Brusilove armade so vdarile v iztočni Galiciji na mestu, kjer se je pred vstajo končala ofenziva.

Petrograd, Rusija, 2. julija. — Ruske čete so zavzele Konjuhi na gališki fronti ter vjele 164 častnikov ter 8400 mož. Vojni urad je objavil danes tozadevno vest.

Kerenski, vojni minister je brzojavil ministrskemu predsedniku Lvovu, da so pričele ruske revolucjonarne čete dne 1. julija z ofenzivo.

To je prvo poročilo z ruskega vira glede obnovitve ruske ofenzive. V ruskem oficielnem poročilu se ne javlja ničesar o kakih infanterijskih akcijah, temveč le o težkem artilerijskem boju v Galiciji. Prvo poročilo o ruski ofenzivi je dospelo iz Berlina. V oficielnem nemškem poročilu se je glasilo, da se je ruska vlada vdala pritisku zavezniških vlad ter da se je pregovorilo del armade za napad, katerega se je izvršilo grasom nemške objave na osemnajst milj dolgi fronti v Galiciji. V tem poročilu se tudi glasi, da se je ta ruski napad izjalovil.

Sedanja ofenziva je prvo podjetje od strani ruskih čet, odkar je izbruhnila revolucija. — Zadnji ostrejši boji v tem okraju so se vršili jeseni leta 1916, ko je vprizorila ruska armada par ostrih napadov, pri katerih je dospela do Haliča, ki tvori ključ do Lvova, glavnega mesta Galicije.

Strašno klanje.

V East St. Louisu so pomorili nad dvesto zamorcev. — V mestu je proglašeno vojno stanje.

East St. Louis Ill., 2. julija. — Po strašnih nemirih in grozotah, ki so se vršile v tem mestu, je bilo nocoj proglašeno vojno stanje. Generalni adjutant Tripp iz Illinoisa poveljuje četam. Milica je vjela 75 oboroženih belokožcev, ki so hotel obesiti nekega zamorca.

Že od jutra so patrulirali po mestu s puškami oboroženi policaji in miličarji. Preiskovali so stanovanja zamorcev ter konfiscirali vse orožje, ki so ga dobili. Aretiranih je bilo kakih petdeset zamorcev, ker so dobili pri njih orožje.

Ko je policija razoroževala zamorce, so se vršili po cestah vroči spopadi. Proti večeru je izjavil nek policijski uradnik, da je bilo umorjenih nad sto zamorcev. Nemiri so se v mraku še povečali. — Ljudje so zažgali več hiš, v katerih so stanovali zamorci ter streljali na bežeče prebivalce. Dva zamorca so baje spodili nazaj v gorečo hišo, kjer sta zgorela.

Ker požarna bramba ni mogla ničesar opraviti, je poklicala pomoč iz St. Louisa. — Sem je dospelo osem stotnij požarne brambe.

Okrog desetih je bil ves zamorski del mesta, ki ima dve kvadratne milje razsežnosti, v plamenih. Ljudje so ognjegascem prerezali na več mestih cevi, da niso mogli gasiti

Časopis "Globe Democrat" pravi, da je najbrže mrtvih nad 250 zamorcev. Ljudje so streljali na zamorce kot na divje živali ter jih obešali na brzojavne droge. Nekaj so jih vrgli tudi v reko Mississippi.

V neki ulici so našli devetnajst trupel. Na šestih zaporednih brzojavnih drogih je viselo šest obešencev. Veliko zamorcev je pobegnilo iz mesta.

Razjarjena množica je potegnila dva zamorca iz nekega voza cestne železnice ter ju ustrelila. Ob eni popoldne je bilo že devet zamorcev v bolnišnicah. Vsakega zamorca, ki se je pojavil na cesti so ljudje obmetavali s kamenjem ozroma streljali nanj. Nemirov so se vdeležile tudi žene in dekleta.

Nemiri so se začeli zgodaj zjutraj, ko je nek zamorec ustrelil nekega stražnika.

ROJAKI, SLOVENCI, SPOMINJAJTE SE SLOVENSKIH REVEŽEV V STARIM KRAJU!

KERENSKI, VODJA NOVE RUSKE OFENZIVE.

Kitajski cesar.

Predsednik Li ni hotel odstopiti na korist mladega cesarja. — Zaupnica japonski vladi.

Tiensin, Kitajsko, 2. julija. — Iz Pekina poročajo, da je mladi cesar Hsuan Tung zasedel kitajski prestol. Velike slavnosti, katerih so se vdeležili skoraj vsi višji vojaški dostojanstveniki, so se vršile v palači, kjer je bil predsednik kitajske republike.

Predsedniku Li so naročili, naj odstopi na korist mladega cesarja. Predsednik je rekel, da tega nikoli ne bo storil, pač pa da rad odstopi na korist podpredsednika.

Brzojavna in telefonska zveza je pod strogo kontrolo. Vsi časopisi so podvrženi cenzorju.

Tokio, Japonsko, 2. julija. — Poslanska zbornica je izrekla vladi z veliko večino zaupnico.

London, Anglija, 2. julija. — Reuterjev dopisnik poroča iz Pekinga, da so vsi slutili, da bo Hsuan Tung postal cesar, nihče pa ni mislil, da se bo tako hitro zgodilo.

Washington, D. C., 2. julija. — Na Kitajskem je nastala velika napetost. Nekateri se boje, da bo prišlo do državljanske vojne.

Zračni napad na Benetke.

Rim, Italija, 2. julija. — Italijansko vojno ministrstvo je danes objavilo, da so avstrijski zrakoplovi vprizorili napad na Benetke. Lahi so napadli Trst. — Poročilo se glasi:

Skupina sovražnih aeroplanov je napadla Benetke, Morano in Choggia in sicer v petek pomoči. Vrgli so veliko število bomb, vendar ni nikakih žrtev. Obrambne baterije so streljale na avstrijske aeroplane ter je dosti povoda za domnevanje, da sta bila dva aeroplana poškodovana.

V odgovor na to so vprizorili laški aeroplani napad na industrialni okraj v Trstu.

Nemiri v Nemčiji.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. julija. — 'General Anzeiger' v Duesseldorfu poroča, da so bili v četrtek v mestu veliki nemiri, katerih so se vdeležili delavci sovražnih narodnosti. Poškodovane so bile tovarne in pokrali so alkoholne pijače. Meščani nemirnežev pri razdelitvi plena niso ovirali. Policija, kateri je prišlo vojaštvo na pomoč, je izvršila mnogo aretacij. Vojaški poveljnik je prepovedal vsako zbiranje po mestnih ulicah.

Določilo se je, da morajo biti vse gostilne in zabavišča ob 9. uri zvečer zaprta. Strogo se mora postopati proti vsakemu, ki se ne bi pokoril ukazom.

Z raznih bojišč.

Francosko bojišče.

Pariz, Francija, 2. julija. — Včeraj pozno popoldne so Francozi pri Chemin des Dames s protinapadom pognali Nemce iz zakopov, katere so malo prej zasedli. Artilerijsko streljanje s težkimi topovi se nadaljujejo. Francozi so v zavzetih postojankah našli veliko število mrtvih, kar znači, da so imeli Nemci velikanske izgube.

Napade smo odbili na vseh frontah.

Zelo vroči boji so v teku na cesti med Laon in Rheims.

London, Anglija, 2. julija. — Angleško prodiranje proti Lensu je bilo danes vstavljeno. Po hudih bojih so se prednje čete morale nekoliko umakniti.

Iz Berlina poročajo, da so vjeli 175 Angležev in vplenili 175 strojnih pušk, ko so Angleži vdrli v nemške zakope, pa so bili zopet pre podeni.

Na ostali fronti so artilerijski boji zelo vroči.

Boji z Lahi.

Rim, Italija, 2. julija. — Ponoči je bil sovražnik zelo živahen med Gardeskim jezerom in dolino reke Ledro. Po artilerijskem pripravljanju sta dve sovražni stotniji naskočili naše postojanke pri San Giovanni in Biacesa, toda z velikimi izgubami sta bili odbiti.

Ob istem času je sovražnik napadal postojanke pri Malga Giumella in Mezzolago.

Artilerijski boji se nadaljujejo med Gardskim jezerom in med Adižo.

Ob Soči smo z velikim uspehom obstreljevali sovražne postojanke pri sv. Luciji in Tolminu. Pri Mrzlem vrhu se je razletela neka sovražna mina, ki pa ni napravila našim utrdbam mnogo škode.

Zaradi veleizdaje.

Amsterdam, Nizozemsko, 2. julija. — Iz poročil, ki so dospela sem iz Nemčije, je razvidno, da je bilo ustavljeno posebno vojno sodišče, ki je obsodilo dva belgijska delavca radi veleizdaje na pet oziroma tri leta ječe. Nek drugi delavec bo zaprt šest let.

Vstavljen časopis.

Philadelphia, Pa., 2. julija. — Poštni cenzori so prepovedali razpošiljanje socjalističnega lista "Peoples Press" po pošti.

Nesreča pri igri otrok.

Iz Virginije, Minn., se poroča: Te dni so se igrali ob jezeru otroci s hlodi. Pri tem se je zavalil eden čez 11letnega dečka E. Špeharja, starišev Špehar, stanujočih na 612 15. cesta. Dušek je dobil hude poškodbe.

Krediti za farmerje.

Ameriškim farmerjem ni mogoče povečati produkcije, če nimajo na razpolago zadostnega kredita.

Tekom debate glede živilske predloge v poslanski zbornici je bil zavrnjen amendment, o katerem naj bi se v senatu zopet razpravljalo. Ta amendment je predložil Morgan iz Oklahome; žnjim se daje predsedniku oblast, da posoja denar farmerjem za nakup semen, gnojil, orodja, ki je potrebno za povečanje poljedelske produkcije. Mr. Morgan je predlagal, naj se da predsedniku pravico posojati farmerjem v tem namenu ter dovoliti svoto $150,000,000 kot fond, iz katerega naj bi se izvršilo ta posojila.

Popolnoma nemogoče bo za farmerje Združenih držav povečati produkcijo do kake večje razsežnosti, razvei če se jim da na razpolago večji kredit ob primerno nizki obrestni meri. Farmer, ki najbolj potrebuje kredita, ga sedaj ne more dobiti. Ena tretina farmerjev v Združenih državah obstaja iz najemnikov. Teh je nad dva milijona ter so prav tako patriotični kot lastniki farm. Imeti morajo več vprežne živine, več orodja, strojev ter zaposliti več najetega dela. Oni pa imajo gotovine, s katero bi si preskrbeli vse te stvari. Tudi ni najti sedaj mesta, kjer bi mogli dobiti ta denar.

Tretina naših farmerjev je obloženih s posojili. Mož, ki ima na svoji farmi dolgove, ne more dobiti kredita pri krajevni banki. Dočim pa je ena tretina naših farmerjev v stanu materijalno povečati svoje produkcije, če se jim ne da na razpolago novega kapitala.

Priznava se, da ne pomeni postava o farmskih posojilih ničesar za normalno zahtevo po kreditu v poljedelstvu, ker se tiče le dolgov prostih farm. Še manj pa more priti v okom povečanim zahtevam, današnjih dni.

Kreditni viri te dežele morajo biti stavljeni na razpolago naših farmerjev, če se hoče, da bodo povečali produkcijo kot se zahteva od njih.

Farmerjem pa se mora nadalje zajamčiti primerne cene za njih produkte ter kolikor mogoče pospešiti akcijo za kredit, ki je toliko potreben farmerjem.

Zrakoplov je potopil podmorski čoln.

Atlantsko pristanišče, 2. julija. Potniki, ki so danes prišli v Ameriko na nekem laškem parniku, pripovedujejo o zelo zanimivem dogodku.

Dan kasneje, ko je parnik odplul iz nekega laškega pristanišča, se je v razdalji ene milje prikazal podmorski čoln. Komaj je nameril na parnik svoje topove, se je prikazal nek hydro-aeroplan, ki je takoj začel streljati na podmorski čoln. Spustil se je na 500 čevljev nad morsko površino. Podmorski čoln se je hotel potopiti, predno pa je mogel to storiti, ste ga zadeli iz zrakoplova dve bombi; ena na mostič, druga pa v prednji konec. Nato se je podmorski čoln pogreznil, zapustivši za seboj veliko množino olja, kar se vedno pokaže, kadar je podmorski čoln uničen. — Kapitan parnika je med bojem, ki je trajal samo pet minut, vozil v krogu, da bi ga podmorski čoln ne zadel.

Vlada bo prevzela ladje v svojo oskrbo.

Washington, D. C., 2. julija. — Trgovski tajnik je naznanil danes vsem lastnikom ladij, da se naj lahko pripeti, da bo prevzela vlada vse ladje v svojo oskrbo.

Kadilci opija.

Chicago, Ill., 2. julija. — Detektivi so vdrli v neko razkošno dvorano na vzhodni 46. cesti, kjer je kadilo kakih šestdeset uglednih meščanov opij. — Med aretiranimi se nahaja tudi par žensk. — Policija je zaplenila za $2000 raznih omamljivih sredstev. Kadilcem sta dobavljala opij dva zobozdravnika in nek lekarnar.

Vojaška služba.

Nemci iz rajha in oni kateri še nimajo prvega papirja bodo oproščeni. — 1. septembra.

Washington, D. C., 2. julija. — Predsednik Wilson je dal danes navodila, kako se bo izbiralo za vojaško službo tiste, kateri so ji podvrženi. Te določbe se popolnoma strinjajo z določbami konškripcijske postave. Lokalne komisije se bodo sestale ter natačno pregledale prošnje za oprostitev. Vojaščine obvezni možje in mladeniči bodo najbrže že 1. septembra poklicani pod zastave.

Predsednik naroča članom vseh okrajnih in lokalnih komisij, naj bodo pri svojem delu čisto nepristranski in naj se z vnemo lotijo težavnega dela.

Registrirane bodo najprej preiskali člani komisije; za vojaško službo sposobne bodo preiskali še posebni vojaški zdravniki.

Vojaške službe bodo oproščene sledeče osebe:

Uradniki zvezne vlade, državni uradniki ter uradniki teritorijev in okraja Columbia;

duhovniki in dijaki teologije;

ljudje, ki so v vojaški in mornariški službi Združenih držav;

Nemci iz nemškega cesarstva;

vsi inozemci, ki še nimajo prvega papirja;

okrajni in mestni uradniki;

carinski uradniki, delavci v orožarnah in arzenalih;

mornarji trgovske mornarice;

vsi oni, ki morajo skrbeti za ženo ali otroke, oziroma za nedoletne brate, sestre in stariše;

vsi, ki so člani kake verske sekte, katera je proti vojni. (V poštev pridejo le one sekte, ki so 18. maja 1917 že obstajale).

Prošnjo za orprostitev lahko izdela registriranec sam, njegova žena ali pa kak drug, ki jen anj navezan.

Zaslužena kazen.

Newyorško sodišče je obsodilo Benjamina Lewina na tri leta ječe. Dokazali so mu, da je zažgal v Bronwnsville več poslopij. Kazen bo odsedel v Sing Singu.

Obesil se je.

V Broklynu se je obesil 52-letni klobučar Valentin Kronschnabel, kateremu je pred par meseci umrla žena. Ta smrt ga je baje tako potrla, da se mu je omračil um. — Zdravnik, katerega so poklicali sosedje, je mogel konštatirati samo smrt.

Mehiška roparska ladja vjeta.

Mexico City, Mehika, 2. julija. Roparska ladja 'Mariscal', ki je prežala v Mehiškem zalivu na majhne ladje, je bila vjeta v reki Tonala. Roparsko ladjo je zasledoval patrolni čoln "Ligera", ki je prisilil roparico, da se je po eno uro trajajočem boju udala.

Prepeljana je bila v Vera Cruz.

Angleška gradi ladje.

Washington, D. C., 2. julija. — Kakor se je danes izvedelo, gradi Anglija z vso naglico 100 parnikov, da nadomesti izgube po podmorskih čolnih. Ladje bodo imele skupno prostornine 600 tisoč ton. Kje jih gradijo, poročilo ne pove.

Štiri žrtve vojne.

V New Yorku se je usmrtila mlada poljska deklica Dora Dubrowska, ki je bila v Ameriki šele štiri leta. Dobila je poročilo, je izgubila vse tri brate v vojni. To jo je tako potrlo, da si je končala mlado življenje.

Španska revolucija.

Položaj na Španskem vedno slabši. — Monarhija bo padla. — Vse stranke proti kralju.

London, Anglija, 2. julija. — Španska se nahaja v vrtincu revolucij. Nekateri zelo dobro informirani krogi domnevaja, da more vsak čas pasti monarhija, na katere mesto pride republika.

To domnevanje opravičujejo zadnja poročila, ki prihajajo iz Španske. Vodilne stranke so se združile in so napravile republikansko skupino. Na neki konferenci reformske, republikanske, radikalne in socjalistične stranke v državnem zboru se je sklenilo, da bodo izdali protimonarhistični manifest.

Tudi monarhistično-reformna stranka, katere voditelj je Senor Alvarez, ki je najuplivnejši mož na Španskem, je izpremenila svoje stališče in se je pridružila republikanskim strankam. Republikanska stranka na Španskem je že tako močna, da so vsi prepričani, da bo kralj v kratkem prisiljen odpovedati se prestolu.

Pariz, Francija, 2. julija. — Položaj na Španskem je z vsakim dnem slabši.

Madridsko poročilo na 'Petit Parisien' pravi, da ni bilo mogoče pomiriti dežele, akoravno je vlada preklicala vse ustavne jamščine. Ker vlada pri časopisju stroga cenzura, zato se da sklepati, da je položaj mnogo slabši kot pa je znano po svetu.

Veliko važnosti pripisujejo dvema dejstvoma: prvič: kralj in kraljica sta odklonila nameravani obisk za polo; drugič: vršila se je posebna ministrska seja, nakar je šel ministrski predsednik Dato v kraljevsko palačo, kjer je imel dolgo konferenco s kraljem. Vsled teh okolščin so sklepali vse vrste stvarn in je najbrže vlada prejela vznemirjajoča poročila.

E. Cristo Salmeron y Garcia, predsednik kratke španske republike, ki je ravnokar prišel iz Španske, je izjavil, da se Španska bliža važnim dogodkom.

Nemire so povzročila tri dejstva: nezadovoljost v armadi, nezadovoljnost demokratične stranke in visoke cene. Salmeron pravi, da bi nastale stvari, ki bi presenetile svet, ako bodo ti trije vzroki ob istem času prisilili narod k odporu. Dasiravno so častniki dobili nekaj pravic, toda vladi ne zaupajo; zato vlada nezadovoljnost tudi med njimi.

Grški rušilec potopljen.

Pariz, Francija, 2. julija. — Grški rušilec "Doa", ki je bil v francoski službi in na katerem so se nahajale francoske čete, je bil potopljen v Sredozemskem morju 28. junija. Vtonilo je 29 mož in vsi častniki. Rušilec je spremljal nek trgovski parnik, od katerega je bil ob času nesreče oddaljen za sto jardov.

Letina na Francoskem.

Pariz, Francija, 2. julija. — Vlada je izdala uradno poročilo, iz katerega je razvidno, da bo letošnji pridelek skoro za pet odstotkov slabši kot lanski.

Braz bo obiskal ameriško brodovje.

Rio di Janeiro, Brazilija, 2. julija. — Dr. Venceslav Braz, brazilski predsednik bo obiskal 4. julija ameriško brodovje, ki se nahaja v brazilskih vodah.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denar za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposljujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedli po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam stem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

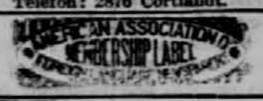

4. julij.

Zapet praznujemo najpomembnejši ameriški narodni praznik, namreč praznik, s katerim se posvečuje spomin proglasitve neodvisnosti Združenih držav.

Ta praznik pa je tembolj pomemben, ker se nahajamo sredi vojne in v zavezništvu z državo, proti kateri se je obračala ta proglasitev.

Proklamacija, ki je bila izdana ob tej priliki je tako znana, da je ni treba ponavljati na tem mestu, ter tako pomembna, da mora biti v živem spominu vsakega, ki se zanima za politično zgodovino narodov ter se smatra Amerikancem ne le v materjalnem temveč tudi v čustvenem oziru.

S to proklamacijo je storilo celo človeštvo korak naprej, katerega se pa šele sedaj zavedamo.

Uveljavili so nazore, za katere se je pričel boriti svet šele v tem času, namreč, da so vsi ljudje rojeni prosti in da jih je Stvarnik že od prvega pričetka obdaril z gotovimi osnovnimi pravicami, med katerimi je najti življenje, prostost in stremljenje po sreči.

V času, ko je bila stvorjena ustava, so imeli o tem seveda precej čudne pojme: te osnovne pravice naj bi se tikale edinole belokoščev dočim niso prišli vpoštev črnci, Indijanci in sploh druga barvasta plemena.

Kako veliko vojno je povzročilo raztegnenje osnovnih pravic tudi na ta imenovana plemena, je znano vsakemu.

Izbruhnila je namreč radi tega vprašanja velika državljanska vojna, ki je tvorila zadnje poglavje strmenja držav znanih pod imenom United States of America.

V proklamaciji neodvisnosti se govori bolj o pravicah posameznikov in pravicah držav kot pa o pravicah narodnosti, namreč skupini ljudi, katere veže jezik tradicija in posebna narodna zgodovina.

In v tem smislu tudi ni razumeti proklamacije.

Rekli smo že, da je ta narodni praznik posebno pomemben v tem letu, ko so stopile Združene države v vojno na stran onih, ki se bore za demokratiziranje celega sveta ter oproščenje vseh, tudi najmanjših narodov izpod tujih jarmov in tujega nadgospodstva.

V tem smislu lahko rečemo, da prinaša prvotna proklamacija očetov naše nove domovine obilne sadove, kajti omogočila je ustvaritev te velike in uplivne države, koje financielna, moralna in krvna podpora bo nagnila najbrže tehnico vojne sreče na stran zaveznikov ter pripomogla, da se izbriše z zemeljskega površja zadnje preostanke avtokracije in zatiranja narodov in posameznih ljudi.

Nova socialistična stranka.

Pojavila se bo v kratkem nova politična stranka.

To je mnenje John Spargo-a in drugih, ki so se naveličali pro-nemške politike v socijalistični organizaciji. Nova stranka bo radikalnega značaja z dalekosežnim programom socijalnih reform. — Aktivni voditelji nove stranke bodo možje in žene, ki so se že dosedaj odlikovale v javnem življenju.

Spargo se je izjavil glede te nove stranke na sledeči način:

— Prepričan sem, da je bilo oficielno stališče socijalistične stranke tako kot ga je želela nemška vlada, a kljub temu se ne more misliti, da bi bili možje, ki so sprejeli tako politiko, zavedni agenti Nemčije. V par slučajih se je rabilo člane stranke proti nemški propagandi, vendar pa ni pronemško razpoloženje v stranki nikaka posledica korupcije.

Naravna reakcija proti vojni, ki je zavzela obliko pacifizma, je dovedla veliko resnih socijalistov da so stavili zahteve, ki soglašajo z interesi cesarske nemške vlade. Kot je pozval Bryan v interesu miru zvezno vlado, naj prepove ameriškim državljanom potovanje po morju, kateri poziv je prav izvrstno prijal nemškim načrtom, tako so tudi številni socijalisti zahtevali isto.

Noben pa ni zavedno posloval kot agent Nemčije.

Tudi jaz sem pacifist, a v resničnem in historičnem smislu te besede. Jaz sovražim militarizem v vseh njegovih oblikah ter se — zgražam nad vojno.

Pridejo pa časi, ko je vojna veliko manjše zlo kot pa bi bil mir sam. Raditega tudi nisem bil nikdar socijalist, ki zahteva mir za vsako ceno. V tem se razlikujem od svojega prijatelja in prejšnjega druga Hilquitta, ki je izjavil na nekem zborovanju, da je za mir za vsako ceno.

Včasih nastaje mir krivičnosti, ki pomeni izdajstvo nad civilizacijo.

Ko čitam govore sedanjih pacifistov ki obsojajo predsednika radi napovedi vojne, mislim nazaj v čase državljanske vojne, ko je bilo tudi najti veliko takih ljudi, ki so blatili Lincolna, sedaj priznano največjega Amerikanca.

Če se zre sedaj v preteklost, se vidi, da je imel Lincoln popolnoma prav. Prava nesreča za civilizacijo, ne le tega naroda, ampak celega sveta, bi bila, če bi takrat pacifisti zmagali ter porazili politiko predsednika Lincolna.

V splošnem je seveda stvar socijalizma identična s stvarjo miru. Demokracije so instinktivno za mir ter niso nikdar uspešno pripravljene za vojno. Pridejo pa časi, ko je treba braniti stvar demokracije in socijalizma in sicer z orožjem v roki.

Vedno sem se smatral za Marksista v najširšem pomenu te besede. V teku zadnjih treh let sem se vpraševal, kaj bi storili Marksisti te dežele Karlu Marksu samemu. Prav gotovo bi on nikdar ne sprejel nazorov večine v socijalistični stranki.

Marx je več kot enkrat zagovarjal vojno, naprimer leta 1853, ko je pozval narod in vlado Velike Britanije, naj napovesta Rusiji vojno, dasiravno ni imela Anglija nobenega casus belli proti Rusiji. Zagovarjal je vojno, ker je bil prepričan, da bi bilo uničenje takega agresivnega despotizma kot je bil ruski zaželjivo s stališča socijalnega napredka.

Dolgo časa sem že prepričan tudi o naslednjem:

Ko je Prusija leta 1864 napadla popolnoma neupravičeno Danako ter ji ugrabila [illegible] lje, bi morala Anglija intervenirati in razbiti napadalca. To bi v resnici lahko storila in dobro bi bilo za civilizacijo.

Nemško-francoska vojna leta 1870 bi se ne vršila in morda bi se dalo preprečiti tudi sedanjo vojno.

Če bi šla Anglija leta 1870 Franciji na pomoč ter jo branila proti Prusiji, bi nikdar ne prišlo do sedanje vojne. To so le primere iz moderne zgodovine, ki kažejo, da se **z mirom ni edno na najbolji način služilo interesom človeštva.**

Tudi sem mnenja da bi se morale Združene države v teku par let boriti za svojo eksistenco, če bi ne posegle v sedanjo vojno ter dovolile triumf Nemčije in nje zaveznikov. Boriti pa bi se morda celo morale same proti zelo ojačenemu vojaškemu ustroju.

Veliko članov soc. stranke v Ameriki je pro-nemških iz naravnega vzroka, ker se je v tej deželi vedno poveličevalo Nemčijo. Nemška socijalistična stranka je najstarejša in najmočnejše po številu članov in političnem uplivu.

Socijalisti v tej deželi so gledali nanjo z nekakim spoštovanjem ter jo stavili za uzor, za katerim je treba stremiti.

Veliko klasične literature glede socijalističnega gibanja je prišlo iz Nemčije in v listi socijalističnih voditeljev v mislih in dejanju stoje Nemci na prvem mestu.

Imena Marx in Engel, Lasalle in Liebknecht Kautsky in drugi so znana vsakemu socijalistu. — Slike teh mož krasijo stene doma marsikaterega amer. socijalista, ki ne zna nobene besedice nemški. Pri razpravah glede stranke in taktike v tej deželi se je vedno navajalo mnenja nemških socijalistov in vsled tega smo bili Nemci v svojem socijalističnem mišljenju.

Vsled tega je bilo popolnoma naravno, da so številni ameriški socijalisti iskali izgovore za opravičenje nastopa nemških socijalistov v avgustu leta 1914, ko so slednji stopili na stran nemške vlade ter jo pričeli na vse načine podpirati.

To vedno opravičevanje nemških socijalistov pa je dovedlo do sprejema njih načina naziranja in njih argumentov. Na številne socijaliste je tudi napravilo velik utis dejstvo, da je v Nemčiji v socijalnem oziru več stvorjeno — kot kje drugod. Tam se bolj pazi na zdravlje delavca, se ga zavaruje proti bolezni, starosti.

Ne enkrat, ampak tisočkrat se mi je stavilo vprašanje:

— No, ali ni resnica, da se za delavce boljše skrbi v Nemčiji — kot pa v Angliji, Franciji ali kaki drugi deželi? Če pa je tako, ali se ne bo v slučaju zmage Nemčije raztegnilo teh prednosti na delavce v drugih krajih?

Prepričan sem, da imajo taki razmisleki veliko več opravka z razvojem pro-nemškega razpoloženja med ameriškimi soc. kot pa vse delo od strani nemških agentov.

Treba je nadalje tudi pomisliti, da je bila do pred kratkim ruska avtokracija zvezana z dvema velikima demokracijama moderne Evrope, Francijo in Anglijo. V soc. gibanju te dežele je veliko število ruskih Židov, kojih nekateri so bili zelo delavni ter so po pravici prišli do velike odličnosti in upliva v stranki.

Mr. Hilquitt je eden teh ruskih Židov, Algernon Lee sicer ni Rus a njegova žena je ruska Židinja. Umevno je, da je bila pretežna večina ruskih Židov v tej deželi ostro proti Rusiji in njeni vladi ter ji privoščila poraz.

Če že niso bili pronemški, so bili pa odločno proti-ruski in sicer na način, da je bila njih naj večja želja poraz Rusije.

Pa naj bodo vzroki ti ali oni: nobenega vzroka ni dvomiti, da je bila od pričetka soc. stranka v Ameriki pro-nemška. Pod tem razumem, da je bila politika, ki jo je sprejela stranka istovetna z interesi cesarske nemške vlade.

Dasiravno ni hotel pojasniti posameznosti načrta za nameravano novo organizacijo, je vendar govoril Mr. Spargo glede nekaterih splošnih idej in idealov, ki bodo karakterizirali novo soc. stranko.

Rekel je sledeče:

— V svojem resignacijskem pismu, s katerim sem stopil iz narodnega izvrševalnega odbora socijalistične stranke, sem pisal:

"Razmere so zrele za zopetno orijentacijo socijalno demokratičnih sil v tej deželi na mirovi pod [illegible] stninstva, ki bo prijala vsem, — voljnim pomagati pri ustavnovljenju industrijalne demokracije.

— V splošnem pa morem očrtati program nove stranke, ki bo zahtevala sledeče:

1. — Socijalno lastninstvo in demokratično kontrolo bistvenih stvari našega industrijalnega življenja;

2. — Odstranjenje osnovnih monopolov v deželi potom obdačenja najemninske vrednosti;

3. — Najbolj dovršeno protekcijo dela v industriji s podpiranjem vsakega gibanja za izboljšanje delavskih razmer in povečanje moči dela v vladi in industriji;

4. — Zakonodajo, da se zavaruje interese vseh poljskih delavcev in tako kontrolo transportnih in tržnih sredstev, da se bo zavarovalo konsumenta;

5. — Prohibicijo izdelovanja in prodaje opojnih pijač;

6. — Demokratičen internacijonalizem in oragniziranje celega sveta, da se zagotovi mir, prostost in neodvisnost vseh narodov.

Nova stranka seveda ne bo moje lastno delo. Ker sem omenil v svojem pismu svoje ideje, mislijo ljudje, da hočem na svojo roko ustanoviti stranko. Dejstvo pa je, da sem le eden izmed številnih mož in žensk, ki so vsi resno in smotreno razmišljali o primernosti spraviti tako gibanje v tek.

Vsled svojega nagnjenja in šolanja sem bolj dijak kot pa aktiven politik. Vsled tega tudi nimam nikakih političnih ambicij.

Zgodba o Johnu Ericssonu.

Njegov oče je bil lastnik nekega rudnika v Wermeland, na — Švedskem. Raditega je John Ericson od svojih otroških let naprej našel svoje največje veselje v tem da je stikal krog strojev, katere se rabi pri rudnikih. Najbolj so ga zanimale dvigalne mašine, na katere je bil ves neumen.

V starosti sedemnajstih let je vstopil v švedsko armado kot — praporščak. Kljub temu pa je vedno hrepenel po svoji ljubljeni atmosferi strojev. Neprestano je izumljal nove stroje in strojne dele.

Njegova najljubša iznajdba v mladih letih je bil čudovit 'žareči stroj'. S tem strojem je pričel celo vrsto svojih neuspehov kot iznajditelj in podjetnik.

Leta 1826, ko je bil star triindvajset let, je stopil iz armade ter šel v Anglijo, kjer je zahteval patentne pravice za svoj stroj. — Stroj ni odgovarjal vsem zahtevam in iznajditelj se je zakopal v dolgove, iz katerih ni bilo videti nobenega izhoda.

Mesto da bi opustil vsak nadaljni boj, si je nadel Šved nalogo, da izboljša svoje iznajdbe. Med tem časom pa je moral delati v neki tovarni za stroje, da se je preživel.

Šest let pozneje je razpisala neka angleška železniška družba na grado za najboljši lokomotivni stroj. Ericsson je v sedmih tednih izdelal načrt, napravil potrebne risbe ter zgradil model. Svoj stroj je imenoval "Novelty". Javnost je bila polna hvale glede tega stroja, a tudi v tem slučaju je — pogorel. Nagrado mu je vzel pred nosom neki drugi tekmovalec.

Prva njegova nadaljna iznajdba je bil tip mornariškega stroja katerega naj bi se postavilo popolnoma pod vodno črto. Ta njegov stroj je preiskusila angleška vlada ter ga označila kot — nezadovoljivega.

To pa Ericssona ni prestrašilo in zopet se je potezal za nagrado $100,000, katero je razpisala angleška admiraliteta za ladijski propeler. Ta Ericssonov propeler je preosnoval mornarice celega sveta kot je pozneje njegova z železom obita ladija preosnovala boj na morju.

Vsled neke tehnične napake pa je bil Ericsson oropan štirih petin obljubljene nagrade ter ni bil v stanu prepričati Anglijo o vrednosti svojih najboljših iznajdb.

Ob tej točki dolgih neuspehov Ericssona, je bil Amerikanec, ki je obrnil zanj kolo sreče.

Komodor Robert F. Stockton mornarice Združenih držav, imenovan "Osvojitelj Californije", je zaupal v Šveda ter opozoril nanj našo zvezno vlado.

Ericsson je prišel v New York ter bil leta 1841 zaposlen pri ladiji Združenih držav "Princenton". [illegible] črto in sploh popolnoma po načrtih, katere je zavrgla angleška vlada.

Vse svoje najljubše iznajdbe je uporabil Ericsson pri izgradbi te ladije in prejšnji neuspeh se je izpremenil v velik uspeh. Konečno se je vendar priznalo njegovo nadarjenost.

Pumpe, stroje, barometre, hidrostatične mere in še več drugih proizvodov njegovih možganov se je sedaj javno izdelovalo, kar je množilo njegovo bogastvo in slavo.

Eno razočaranje pa ga je kljub temu še čakalo. Bilo pa je to razočaranje, ki ga je dovedlo do njegovih največjih triumfov. — Ericsson je že veliko storil za vojevanje na morju, a je še vedno sanjal o iznajdbi, ki bi nadkriljevala vse druge. V mislih je imel namreč z železom ali jeklom obdano ladijo.

Izdelal je svoje načrte, a razven njega samega ni nihče veroval v to "plavajočo trdnjavo". Svojo iznajdbo je najprvo ponudil francoski vladi, ki se je udarila z Rusijo v Krimski vojni. Ericsson je poslal svoje načrte glede take oklopnice francoskemu cesarju Napoleonu III, ki pa jih je takoj odklonil kot popolnoma neizvedljive in neporabne.

Tako je prišlo, da so bile Združene države in ne Francija dežela, kateri gre slava, da je uvedla v bojevanje na morju oklopnice, to je z oklopi obite železne ladije.

Ko se je pričela Državljanska vojna, je izvedela zvezna vlada v Washingtonu, da grade konfederiranci na skrivnem z železom okovano ladijo. Da se pride temu v okom, se je dalo Ericssonu dovoljenje, da zgradi tako železno ladijo kot jo je predlagal zgraditi pred več leti. Tudi tej novi njegovi ladiji "Monitorju" se ni dosti zaupalo, dokler ni dne 6. marca 1862 bitka med "Merrimacom" in "Monitorjem" pokazala svetu, da se je korenito izpremenil način vojevanja na morju in da je bil ženij John Ericsson, ki je izvršil to revolucijo.

Ericsson je živel še celih 27 let ter užival svoj trdo zasluženi uspeh. Človeštvo pa je obogatil s še nadaljnimi iznajdbami.

Dopis.

Collinwood, O.

Malo kedaj se sliši kaj novic iz naše velike slovenske naselbine iz Collinwooda, O., zatoraj sem se namenil nekoliko opisati tukajšnje razmere. Pred par meseci smo ustanovili tukajšnji Slovenci sokolsko društvo pod imenom "Sokol Jadran", danes pa že šteje društvo 1606 članov. To je dokaz, da se rojaki zavedajo svojih dolžnosti. — Pričeli so izvrstno s telovadbo ter imajo lep uspeh pod vodstvom gospoda Antona Milavca.

Poročati pa moram tudi žalostne vesti. Dne 13. junija nas je zapustil rojak Alojz Krajšek. — Bil je član društva sv. Barbare, štv. 26. Bolnega se je javil pri tajniku 12. junija, 13. pa je že umrl na poti v bolnišnico.

Na tem mestu izrekamo sožalje njegovi družini.

23. junija smo izročili materi zemlji truplo znanega mladeniča Maksimiljana Sheršena. — Pogreb je bil lep. Ogromno število članov več društev in njihovih prijateljev ga je spremilo k večnemu počitku. Eno miljo dolga vrsta se je pomikala počasi od cerkve do njegovega sedanjega doma, kjer naj mirno spava.

Staršem izrekamo naše sožalje.

Tretja grozna iznenadba pa nas je doletela 24. junija, ko je dobro znani in priljubljeni rojak Ludvik Huč s svojim lastnim avtomobilom vozil ljudi na izlet Sokola Jadran. Nato se je sam odpeljal na prostor, kjer se je vršila zabava. Bilo je še podnevi proti večeru. Približno 200 korakov pred zabavnim prostorom je bilo treba voziti preko železniške ceste, nakar je on privozil na tranenice in obenem tudi brzovlak New York Central ter neusmiljeno zmastil njega in njegov avtomobil. Huč je bil šele 4 mesece poročen ter je bil član 4 društev in sicer: član Sokola Jadran, društva Mir, S. N. P. J., društva sv. Alojzija ter V. of W. — Bil je tudi član društva sv. Barbare štv. 26, ker pa od meseca januarja letošnjega leta ni več prispeval asesmenta, je bil črtan v marcu.

Članstvo društva sv. Barbare št. 26. tužnim srcem izreka sožalje mladi vdovi in njegovim sorodnikom.

John Grušet,
1885 E. 13., St.
Cleveland, O.

ZAHVALA.

Spodaj podpisani sem bolan skoro pet mesecev za srčno boleznijo ter se prav lepo zahvaljujem vsem dobrosrčnim rojakom v Primiro, Colo., posebno pa Franku Logarju in Franku Grlici, ki sta šla okoli rojakov ter nabrala lepo svoto v znesku 121 dolarjev, kakor tudi Johnu Princu, ki je nabral 17 dolarjev in 5 centov, kateri denar bom porabil nekaj za zdravnika, drugo pa, ker mi zdravniki svetujejo, naj menjam drugo državo, oziroma, da bode nizki urak.

Darovali so sledeči:

Po $5: Joe Ludvik, Joe Čekada, Florijan Kuhar, Joe Grl, Luka Lipold, Anton Lipold, John Mahne, Frank Slavec (Fit) in John Grlica.

$3: John Benčič.

Po $2: Martin Benedik, Frank Slavec (Cehev), Tony Glažar, Glažar, John Tomšič (Kralj), Matija Valenčič, Frank Valenčič, John Prine, Mike Jenko, Frank Žnidaršič, Jakob Tomšič, Joe Saftič, John Mohor, Frank Logar, Tony Prebovič in Joe Fabre.

Po $1.50: John Tomšič (Bradel) in Frank Tomšič.

Po $1: Lojze Fabec, Joe Pogačnik, Lojze Slavec, John Mahne, Joe Klarič, Mihajlo Prača, Zepa Krste, John Pernič, Andy Kos, Štefan Jelič, Frank Vreck, Mike Popovič, Blaž Starovasnik, Mike Golob, Valentin Žagar, Lojze Golob, Joe Kožel, Den Radekovič, Peter Dzieruva, Dina Kauser, Oscar G. Banner, Joe Iskra, Joe Čekada, Peter Klaj, Tony Saftič, Tony Iskra, John Stipanič, Frank Minkin, Mike Fatur, Tony Kinfatič, Tony Slavec, Tony Udovič, Joe Saftič, Ciril (?), Frank Grlica, Joe Phillip, C. Glaviano, Caroline Petronell, Mary Klun, Andrew Šabec, Mike Tomšič in John Kristan.

80¢: John Ludvik.

Po 50¢: Lojze Tomšič, Jacob Sedmak, John Udovič, Frank Kuhar, Tony Mrak, Frank Hren, Peter Rački, Peter Pilečka, Joe Šajn, John Juričič, Carl Poderži, Geo. Krule, Louise Pavlovec, Jacob Čerin, Erlie Bolih, John Lipec, Tony Kresevič, Frank Kresevič, Joe Tomažin, Tony Krule, John Žemva, Frank Stavar, John Fatur in Tony Chicado.

Po 25¢: John Kin, Mike Tomšič, Tony Groznik, Jacob Urbančič in neimenovani.

Torej še enkrat lepa hvala vsem ter bom znal tudi jaz slučajno kdaj pomagat.

Rojaški pozdrav vsem skupaj!
Frank Smrdel,
Box 411, Primero, Colo.

Ker se niso dali registrirati.

V Milwaukee, Wis., je bil Vincenc Korimček kaznovan na okr. sodišču $5, ker je potegnil nož in izjavil, da bo zaklal vsakega, kdor ga bo hotel siliti, da se registrira. Izročen je bil prvotno zveznim oblastim.

V Milwaukee je zelo malo ljudi, ki se niso registrirali. Med neregistriranimi je tudi Slovenec Mike Panjan, star 29 let, ki je pred registracijo agitiral proti registraciji; sedaj ga je pa začela nadlegovati vest in se je sam javil oblastim, nakar so ga zaprli.

Nemec John Hohensee, farmer iz Antigo, Wis., se tudi nahaja v ječi med onimi, ki se niso registrirali. Izgovarjal se je, da o tem sploh ni vedel, da se mora registrirati ter da se nahajajo Združene države v vojni z Nemčijo.

Elmer Ahonen, 24 let star Nemec iz Aurore, Minn., je bil prijet v Thorp salunu v Virginiji, Minn., ker se ni registriral. Posrečilo se mu je pa, da je pobegnil. Ker ni hotel počakati na klice straže in strele v zrak, je bil potem ustreljen v hrbet. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu okreval, od tam pa v ječo.

V Aurori, Minn., so zaprli radi neregistracije sledeče: John Pavič, Frank Tomšič, D. Berkič, Peter Prosič, B. Milič, P. Bodič, Peter Smolič, John Sertič, E. Pernič, T. Pernič, Mike Pernič, Mike Madič, Mike Madič (2), Frank Mejasič, E. Pernič, John Marinč, John Petrič in še mnogo drugih.

Iz Virginije, Minn., se poroča: Vse ječe v vseh mestih in vaseh po železnem okrožju so prenapolnjene z moškimi, ki se niso registrirali dne 5. junija. V ječi se nahajajo: E. Mihlovič, Joe Ivanovič, Jos. Bončič, Joe Spolar, John Radovič, John Babič, Št. Milojevič, B. Blasnik, Joe Pavič, Joe [illegible], F. Vesel, John Rukavina, St. Mesić, T. Stravič, G. Vetosovič, John Brakovič, John Čampa, Martin Alič, Rudolf Lavič in še mnogo drugih.

Zaprli so tudi tajnika delavske organizacije Iron Workers of the World, ker je baje delil pred registracijo letake, da se naj nihče ne registrira.

V Biwabiku, Minn., so radi neregistracije zaprli Johna Radosoviča, Johna Bobiča in druge.

V Gilbertu, Minn., radi neregistriranja sede v ječi? Peter Prosič, B. Milič, L. Porkič, M. Tonjonovič, V. Bobič, Joe Lapič, N. Vukelič in dr.

V Buhlu, Minn., Joe Tunka, T. Fidič, John Anič, Anton Delič in več drugih.

V McKinley, Minn., Jakob Drobnič.

V Evelethu, Minn., Joe Parič, Joe Mihše i. dr.

V Chisholmu, Minn., so zaprti radi neregistriranja: L. Arko, A. Andolskič, Jos. Gonič i. dr.

Aretacije zaradi opojnih pijač.

Iz Aurore, Minn., poročajo: L. Skubic je bil aretiran na obtožbo, da je vtihotapljal opojne pijače iz Minneapolis pivovarne sklanišča proti odredbi komisije za javno varnost. Izpuščen je bil na svobodo pod varščino, ki jo je za njega vložil Jakob Šerjak, pri katerem stanuje.

Mike Madič iz Buhla, Minn., je bil obdolžen, da je prodajal alkoholne pijače brez licence. Porota ga je oprostila.

R. Miškovič iz Great Scott Townshipa, Minn., je bil obdolžen, da je prodajal alkoholne pijače brez licence. Kot priči bi morala nastopiti brata Mike Drakolovič in V. Drakolovič. Ker nista hotela storiti tega, sta morala plačati vsaki $15 ali pa 10 dni v ječo. Miškovič pa je bil obsojen na 30 dni na okrajno farmo k delu.

V Virginiji, Minn., je bil aretiran Joe Vlockovič, ker je prodajal v nedeljo pijačo.

Zračna letala in kože.

Izvedelo se je, da bo vlada sama izdelovala zračna letala, in sicer tri različne vrste: Letala za učenje, zabombardiranje in za opazovanje. Kot pomoč se bo pritegnilo k izdelovanju letal različne tovarne.

Nadalje je vzela vlada vse težke kože iz klavnic ter bodo ustrojene pod državnim nadzorstvom. Vlada jih bo rabila za vojaške namene.

Samo namažite
PEDISIN
na svoje noge vsako jutro potem se vam ni potreba ničesar bati.
PRAV LAHKO BOSTE PLESALI NOČ IN DAN.
Vaše noge
Ne bodo potne
Ne bodo utrujene
Ne bodo pekle
Ne bodo srbele
Ne bodo mehurjaste
Niti kurje očesa
Niti odrastki
Ne morejo narasti.
Ena velika družinska škatlja dovolj za več mesecev, stane le $1.00.
GROWN PHARMACY
2812 E. 79th Street, E.
Cleveland, Ohio.

Kakih sredstev se poslužujejo Nemci.

Rumunska je opustila svojo nevtralnost proti centralnim zaveznikom v tretjem avgustu se danje vojne in Nemci so se delali zelo ogorčene. Ko pa je nemški diplomatični zbor zapustil Bukarešto, se je razkrilo, da so centralni zavezniki kršili nevtralnost v teh dveh letih miru in krošenja so bila naravnost nesramne vrste. Pod plaščem prijateljstva se je počenjalo velikanske zločine in izvrševalci teh so bili potrjeni zastopniki Nemčije v rumunskem glavnem mestu. Sovražna dejanja, katera pa so zakrivili, so bila naravnost peklenska. Petdeset peklenskih strojev in šest tub ali cevi, vsebujočih kulture strašne bolezni, imenovane Antrax, so prevedli nemški diplomatični kurirji iz nemškega konzulata v Brašovu na Ogrskem v nemški konzulat v Bukarešti. Te predmete se je pozneje izkopalo iz zemlje na vrtu nemškega poslaništva, in sicer v nazočnosti članov poslaništva Združenih držav ter načelnika rumunske policije, potem ko so nemški diplomati odšli. Povest bi bila skoro nevrjetna, če bi ne bila potrjena s pismenimi dokazi.

— Pozornost rumunske vlade — izjavlja minister za zunanje zadeve — je bila nekaj časa obrnjena na gotove delavnosti nemškega konzulata v Bukarešti, ki so se ji zdele sumljive. Ob raznih prilikah se je prineslo v konzulat pakete in škatlje, in sicer s številnimi varnostnimi odredbami. Teh predmetov pa se ni zopet spravilo iz hiše do dneva pred našo napovedjo vojne. Večje število teh predmetov se je prevedlo v nemško poslaništvo, ki se je nahajalo precej oddaljeno od omenjenega konzulata. Ker so se rumunske oblasti v nadaljnem prepričale, da se dotičnih zabojev pri odpotovanju ni vzelo s seboj in da se morajo vsled tega nahajati v dotičnih prostorih poslaništva, je dala vlada policijskemu načelniku v Bukarešti ukaz, naj stori primerne korake, da se spravi na dan dotične predmete ter jih preišče glede vsebine. Kot posledica tega se je posvetoval prefekt z ameriškim poslanikom, kateremu se je poverilo varstvo nemških podanikov na Rumunskem in tudi varstvo nad palačo nemškega poslaništva. Ameriški poslanik je dal naročilo Mr. Andrews-u, svojemu tajniku, naj spremlja prefekta pri njegovih raziskovanjih, kot predpisuje to mednarodni dogovor...

Preiskava se je vršila dne 22. septembra in 5. oktobra 1916 v Bukarešti.

— Mr. Andrews in jaz — poroča policijski prefekt — sva spremljala drug drugega ob 11. uri zjutraj v prostore nemškega poslaništva v Bukarešti, Calea Victoriei št. 188, kjer sva našla navzoče osebe Mihaela Markus-a, porterja, in Andreja Maftei-a, služabnika, katerima obema se je dalo dovoljenje ostati v Bukarešti ter skrbeti za poslaniško poslopje.

Jaz, prefekt policije, sem nato pojasnil Mihaelu Markusu predmet najinega obiska in naše želje, da preiščemo vrt poslaništva, in imenovani Mihael Markus ni zanikal, da se zakopalo na vrtu poslaništva en zaboj in več škatelj, kojih vsebina pa mu baje ni bila znana.

Izjava Mihaela Markusa je vsebovana v drugem verbalnem procesu, katerega je še isti dan sestavil policijski prefekt.

— Moje ime — tako je izjavil — je Mihael Markus, nemški podanik, stanujoč v Bukarešti v prostorih nemškega poslaništva, kjer sem bil v službi 22 let...

Ali na dan odpotovanja nemškega diplomatičnega zbora iz Bukarešte ali pa dan prej mi je ukazal Herr von Rheinbaben, svetnik poslaništva, naj sežgem zastave in vse, kar bi lahko prosto ležalo naokrog. Zaboji, o katerih se govori sedaj, so se nahajali v neki sobi v pritličju, kamor se jih je prineslo iz nemškega konzulata pred dnevom, ko se je objavilo povelje za mobilizacijo rumunske armade. Ko sem opozoril gospoda von Rheinbaben na te zaboje, mi je rekel, da jih je treba zakopati.

Po odpotovanju diplomatičnega zbora sem vprašal gospoda Krügerja, tajnika poslaništva, nato prideljenega ameriškemu poslaništvu, kaj naj storim s temi zaboji. Odvrnil je, da jih je treba zakopati, in on sam, jaz in Maftei smo šli nato v vrt in jih zakopali v jamo, katero smo izkopali. Jaz nisem vedel, kaj je bilo v teh zabojih. Vem le toliko, da mi je naročil gospod Krüger, naj pazno postopam z njimi. Glede enega teh predmetov — bila je škatlja, zavita v papir ter noseča pečat nemškega konzulata — se spominjam, da mi jo je izročil na dan pred mobilizacijo gospod Adolf, pomožni vojaški atašej, ter mi naročil, naj jo zakopljem na vrtu. Pomagal sem za trenutek pri kopanju jame, ker pa sem bil preveč zaposlen s svojim lastnim delom, je gospod Adolf sam dovršil delo. On mi ni povedal, kaj se nahaja v škatlji, katero je držal v roki. Tudi ne vem, odkod je prišla škatlja in kdo jo je prinesel. Videl sem jo prvič oni dan, ko mi je gospod Adolf ukazal, naj jo zakopljem na vrtu...

Izjavo Mihaela Markusa je potrdil Andrej Maftei.

Na našo zahtevo — poroča naprej policijski prefekt — je prinesel Markus lopato ter izkopal ob zidu vrta proti Rue Kosma jamo. V globini nekako 50 centimetrov se je prineslo na svetlo najprvo 50 "Bickford vrvi" z naboji in nato 50 metalnih zabojev podolgovate pravokotne oblike...

Na drugem mestu v vrtu se je zopet kopalo, potem ko je odstranil Markus kup lesa, katerega se je zmetalo na dotično mesto. V tem slučaju pa se je prineslo na svetlo škatljo pravokotne oblike, zavito v bel papir ter nosečo rdeči pečat cesarskega nemškega konzulata v Kronstadtu na Sedmograškem. Na škatlji pa je bilo zapisano:

— Potom kraljevega brzosela: Zelo tajno! Se ne sme metati!

Za gospoda Kostova, njegovemu blagorodju, polkovniku, vojaškemu atašeju bolgarskega poslaništva v Bukarešti, gospodu Samargievu. —

Pod tem prvim ovitkom je bil drugi, tudi iz bolega papirja, noseč sledeča navodila, pisana z rdečim svinčnikom:

— Zelo tajno!

Kraljevskemu polkovniku in vojaškemu atašeju, gospodu... —

Ime je bilo izbrisano, le sledovi črk Ham....t... so še vidni ter jih je spoznati pri natančni preiskavi. (Polkovnik Hammerstein je bil nemški vojaški atašej v Bukarešti.)

...V notranjosti škatlje, pod pokrovom iz bombažnega prediva, je bila poslanica, pisana v nemščini na stroju in glaseča se:

— S tem štiri tube (cevi) za konje in štiri za rogato živino. Za uporabo kot dana navodila. Vsaka cev zadostuje za 200 glav. Če mogoče, spravite naravnost v vrat živali; če ne, pa med krmo.

Bil bi hvaležen za malo poročila o uspehih. Če bi bilo poročati dobre novice, bi bila navzočnost gospoda K. tukaj za en dan zaželjiva. —

Pod bombažem je bilo šest majhnih lesenih škatljic podolgovate oblike. V vsaki škatljici pa je bila steklena cevka, vsebujoča rmenkasto tekočino...

— Kot je razvidno iz verbalnega procesa — dostavlja policijski prefekt v svojem končnem poročilu na ministra za zunanje zadeve —, se je izvršilo razkritje eksplozivnih snovi iz paketa, vsebujočega cevi z živimi bacili, v navzočnosti gospoda W. Andrews-a in Mihaela Markusa, porterja v legacijskem poslopju, ter Andreja Maftei-a, služabnika v poslaništvu. Mr. Andrews se je podpisal v potrdilo na papirni ovitek, vsebujoč cevi, ter tudi na poslanico, pisano v nemščini. Jaz sem sem zapečatil vse s pečatom policijske prefekture ter poslal vzorce teh primernim laboratorijem v analizo in eksperimente...

Peklenske stroje se je poslalo kraljevskemu vojaškemu pirotehničnemu laboratoriju, ki je nato sporočil policijski prefekturi:

— Eksplozivne snovi, katere se je našlo v nemškem poslanišštvu ter nam jih izročilo v preiskavo, obstajajo iz naslednjega:

1. Petdeset nabojev pravokotnih škatljic, narejenih iz cinkove pločevine. Ti minski naboji tehtajo vsak po en kilogram ter nosijo znamko: Donarit I. Kavalerie Sprengpatronen. Spregstoff A. G. Carbonit. — Hamburg — Schlebusch. —

Eksplozivna snov, vsebovana v teh nabojih, spada v vrsto močnih eksplozivnih snovi z nitrati amonija trinitrotoluani. Kot destruktivna sila spadajo ti eksplozivi v kategorijo dinamita s Kieselguhr ter razvija en kilogram 700 major-kalorij.

Glede razdiralnega efekta naj se omeni le toliko, da bi 22 gramo dotične snovi, ki tvorijo le eno petino vsebine škatlje, položenih na železniški tir, povzročilo razrušenje na dolgost enega metra.

Petdeset kilogramov, katere se je našlo, bi lahko razrušilo veliko poslopje, podminiralo cesto itd.

2. Petdeset vžigalnih vrvi, kojih vsaka je dolga dva metra ter vsebuje detonacijsko glavico, je vrste, kot se jih uporablja pri eksploziji na mokrih ali suhih tleh. Dasiravno je ves materijal nekoliko poslabšan vsled ležanja v zemlji, je kljub temu popolnoma pripraven za uporabo.

(Slede podpisi kemikov in ravnateljev.)

To je bilo poročilo glede peklenskih strojev. Steklene cevi, katere se je našlo, se je poslalo rumunskemu zavodu za patologijo in bakteriologijo ter ravnatelj dr. Babesh je sporočil policijskemu prefektu:

— V odgovor na vaše pismo z dne 24. septembra in 7. oktobra v zvezi s cevmi, katere se je našlo na vrtu nemškega poslaništva in katere se mi je poslalo v preiskavo, imam čast informirati vas, da se je po potrebnih eksperimentih dognalo sledeče:

— Tekočina, katero se je našlo v prvi stekleni cevi, je vsebovala, preiskana pod mikroskopom, precejšnjo množino tenkih, podolgastih bacilov. To tekočino se je vlilo pod kožo dveh morskih prašičkov, ki so nato pogimili po preteku tridesetih ur. Vprizoril sem tudi inokulacije v želatin in krompir. V teh sredstvih so se razvile kulture v številne kolonije, katere se je spoznalo pod mikroskopom kot bacile, ki povzročajo bolezen Anthrax. To se je tudi dognalo potom seciranja trupel dotičnih morskih prašičkov.

Vsebina druge cevi je vsebovala bakterije, katere se je spoznalo kot one, ki povzročajo bolezen v žlezah. Vprizoril bom nadaljne poskuse na konjih ter sporočil ob primernem času o rezultatih.

Dr. Babesh, ravnatelj.

O uspehih te preiskave se je obvestilo rumunsko vlado, ki je informirala s svoje strani zavezniške in nevtralne vlade. Poročilom se je dodalo prepise vladnih dokumentov.

— Na ta način se je dokazalo vzvišeno nad vsaki dvom — se glasi v poročilu —, da se je še pred našo vojno napovedjo proti Avstro-Ogrski in v času, ko je izvajala Rumunska strogo nevtralnost in so obstajale s cesarsko nemško vlado normalne razmere, od strani cesarskega nemškega poslaništva kršilo vsa pravila nevtralnosti ter vse dolžnosti diplomatičnih zastopnikov, ker se je uvažalo na skrivnem v rumunsko glavno mesto precejšnje množine izvanredno močne eksplozivne snovi ter kulture bacilov, s katerimi se je nameravalo inficirati domače živali ter povzročiti s tem bolezni, katere se lahko prenese na ljudi.

Nobenega možnega dvoma ni glede vprašanja, na kak način se je spravilo te predmete v rumunsko glavno mesto. Izvanredno stroge odredbe, katere je odredila rumunska vlada v pričetku evropske vojne na meji, tvorijo dokaz, da se je spravilo te eksplozivne snovi in bacile v deželo potom diplomatičnih zvez, kar se potrjuje tudi z uradnim pečatom nemškega konzulata v Kronstadtu na Sedmograškem, kateri pečat se je pritisnilo na škatljo z bacili. V nemško poslaništvo pa so mogle dospeti te stvari le s posredovanjem diplomatičnih kurirjev, ki so zavarovani proti vsaki preiskavi. Imena dotičnih prejemnikov pa tudi omogočajo ugotovitev časovne dobe, v kateri se je imenovane bacile uvedlo na rumunsko ozemlje.

Tudi ne more biti nobenega dvoma glede namena imenovanih tvarin, katere se je uvedlo v Rumunsko. Lahko je namreč razumeti, da bi se teh snovi ne moglo vtihotapiti iz Rumunske v Rusijo, ker bi ne bilo nobenega diplomatičnega kurirja, ki bi preskrbel ta posel. Blago tudi ni moglo biti namenjeno za prevoz v dežele balkanskih nasprotnikov Nemčije. Vsled tega je jasno, da se je nameravalo uporabiti ta uničevalni material v Rumunski sami in najbrže še v času miru, kajti poslaništvo se je naprosilo, "naj malo poroča o dobljenih uspehih", o čemur naj bi sporočilo s posredovanjem gospoda K. Vsled tega je dokazano, da so člani nemškega poslaništva, zavarovani od njih imunitete, hoteli skupno s člani bolgarskega poslaništva vprizoriti na tleh prijateljske nevtralne države kriminalne napade proti varnosti te države ter proti življenjem prebivalcem.

Rumunska vlada čuti vsled tega dolžnost, da slovesno protestira proti takemu kriminalnemu postopanju in prav posebno proti uporabi bakterijskih kultur, ki so nečastno orožje in prav gotovo hujše kot uporaba strupa, ki je prepovedan na podlagi soglasnega sklepa četrte mednarodne konference v Haagu. Protestirati mora tudi proti naravnost nezaslišanemu kršenju dolžnosti lojalnosti in korektnega vedenja, katere dolžnosti nalaga mednarodno pravo diplomatičnim zastopnikom kot plačilo za prerogative in privilegije, ki so zajamčeni tem diplomatičnim zastopnikom. —

Slavna nemška kultura se je zopet enkrat pokazala v najbolj sijajni luči.

Lens v razvalinah.

Berlin, Nemčija, 2. julija. — V poloficielnem poročilu, v kaerem se razpravuja o zadnjih angleških napadih, se glasi, da nadaljujejo Angleži z poskusi, kako bi se polastili točk pri Lensu. Odkar so Nemci popravili svojo fronto, je ostala ta točka v nemških rokah in to kljub čudovitim angleškim napadom.

Nemške baterije, ki so bile postavljene v masah, so povzročile sovražniku velikanske izgube in sicer raditega, ker je prihajal ogenj od strani. Nekdaj cvetoče mesto Lens je zdaj kup razvalin.

Razbili smo vse stolpe, katere so porabljali kot opazovalnice za direkcijo artilerijskega ognja. Anži nadaljujeje z uničevanjem francoskega narodnega imetja, ki predstavlja miljone in miljone frankov.

O umetnem ognju.

Potreba, da se pri slovesnih priložnostih dá izraza prekipevajoči življenski moči ter veselju potom različnih gibanj, se kaže v svojih najbolj osnovnih oblikah v igrah otrok in vojnih plesih naturnih narodov. Pri kulturnem človeku zavzame seveda cela stvar finejše oblike, a kljub temu porabi tudi kulturni človek najnovejše pridobitve na polju tehnike, da dá izraza temu svojemu naravnemu nagibu.

Ne motimo se, ako pripisujemo vprizoritve umetalnega ognja prastaremu instinktu človeštva. Kresovi, ki so v navadi še zdaj v Evropi ter predstavljajo ostanek iz prejšnjih davnih časov, so pač najbolj priprost in najbolj neokreten slučaj, iz katerega se je razvila na eni strani iluminacijska tehnika, na drugi pa današnja takozvana pirotehnika.

Umetnost izdelovanja eksplozivnega umetalnega ognja in tozadevnih teles je postala znana v Evropi šele v primeroma novejšem času. Na Kitajskem pa je bila ta umetnost znana že v davnih časih prav tako kot izdelovanje smodnika. Nekako krog 13. stoletja se je razširjala ta umetnost počasi proti zapadu in prvi umetalni ogenj, o katerem poročajo kronisti, se je vršil leta 1379 v Vicenci na Laškem ob priliki neke mirovne slavnosti. Prav tako slaven je umetalni ogenj, ki so ga vprizorili Jakob Fugger v Augsburgu leta 1519 ob priliki kronanja Karola V. Vsled iznajdb dveh Italjanov po imenu Ruggieri se je razvila nato v Evropi nova umetnost ter dosegla precejšnjo višino. Izdelke te umetnosti so uporabljali na eni strani v vojne svrhe, pri izstreljevanju možnarjev, na drugi pa za izključno razveseljevalne namene, o katerih hočemo razpravljati v naslednjem. Od konca srednjega veka pa do 18. stoletja se je pri vsaki slovesnosti izstrelilo ali užigalo umetalne ognje in prav posebno pri javnih slovesnostih je bilo opaziti v tem oziru krasoto in raznoličnost, katere danes ni mogoče doseči, če hočemo vrjeti poročilom pisateljev iz dotičnega časa.

Vprizoritev umetalnega ognja je postala današnje dni nekaj vsakdanjega in je vsled tega razumeti, da morejo pirotehnične predstave v splošnem vzbujati zanimanje le pri otročjih duhovih. Kljub temu pa so dosegli z različnimi svetlobnimi, pokalnimi in barvnimi učinki uspehe, katerim se čudi tudi izobraženi človek, ki domneva, da se morajo vršiti v delavnicah, kjer izdelujejo take ognje, prav izvanredne stvari. Temu nasproti pa je mehanična konštrukcija take rakete izvanredno priprosta in presenetljivi učinki so zgolj kemične narave in so nastali le na podlagi dobro premišljene sestave gotovih eksplozivnih mas.

Da se ume funkcioniranje rakete ali kateregakoli drugega predmeta, je treba najprej opozoriti na osnovne pojme kemije. Številne materije kažejo stremljenje, da se združijo s kisikom. To stremljenje postane tako energično, da se razvije gorkota, in takim slučajem pravimo v navadnem življenju, da dotični predmet gori. Trošenje kisika se vrši ponavadi na stroške zraka, iz katerega se vleče kisik. V drugih slučajih pa zopet dovabljajo trdne substance potrebni kisik, ki je vsebovan v njih in katerega zamorejo oddajati ob potrebnem času v veliki množini. Med temi snovmi so najbolj znane soliter in kalij. Če se eno teh snovi v zvezi z drugimi snovmi prižge, zgorijo te snovi z izvanredno silo in včasih s tako energijo, da se lahko govori o eksploziji. Celi proces se vrši brez zunanjega dovajanja gorkote ali kake druge energije. Za uvod tega procesa je treba le gorkote potom ribanja ali udarca. Rakete in drugi predmeti umetalnega ognja so ponavadi predmeti, napolnjeni s takimi eksplozivnimi in gorečimi tvarinami. Da se izvede eksplozijo, služi takozvana užigalna vrvica.

Kljub temu, da so svetlobni in barvni učinki različni, tvori vendar podlago vseh teh umetalnih ognjev zmes oglja, žvepla in solitra. V splošnem je razlikovati tri skupine umetalnih ognjev, in sicer najprej takozvane plamenice, ki izgorevajo počasi. Druge so takozvane brzogoreče plamenice, ki sipljejo iskre, in tretje one, v katerih se s prídatkom cinka in antimona proizvaja različne barv. ne efekte. Zeleno barvo proizvajata baker in borova kislina, rdečo pa barijev nitrat. Te barve pa je mogoče potom mešanja varirati na stotine različnih načinov. Pri izdelovanju teh raket je treba odrediti številne varnostne odredbe. Pirotehnična tvornica se ne sme nahajati v mestu ali v bližini njega. Posamezne stavbe tvornice morajo biti ločene druga od druge, da ostane požar omejen na eno poslopje.

Delavnice so ponavadi iz lesa zgrajene barake, med katerimi se nahajajo kupci zemlje, ki naj bi preprečili razširjenje požara. V vsaki teh barak so zaposleni štiri delavci, ki morajo biti pri svojem delu zelo previdni. Kakorhitro stopi delavec v dotične prostore, v katerih se operira s kloratom kalija ali drugimi eksplozivnimi snovmi, morajo delavci sleči svoje čevlje ter obuti sandale ali vokle. Orodja, katera se rabi pri delu, so iz lesa, bakra ali bonce, a v nikakem slučaju iz snovi, ki bi lahko povzročila iskre. Tla in stene je treba neprestano izmivati, da se prepreči vnetje. Stroji, ki proizvajajo potrebno silo, so daleč od delavnic.. Če stopimo v tako tovarno, pridemo najprej v delavnico, kjer se izdeluje stročnice iz trdega papirja. Prej so opravljali to delo z roko, zdaj pa že pripravljeni stroji, kjer se vrši delo veliko hitreje in ceneje.

Dandanes se vrši celo delo na veliko boljši način in bolj priprosto. Polnjenje teh papirnatih omotov se vrši z roko. Pri tem delu je treba paziti na številne varnostne odredbe. Zadnji čas so sicer uvedli tudi v tem oziru strojno pomoč, ki dovoljuje večjo hitrost in varnost. Pri raketah puščajo v notranjosti en prazen prostor. Na podlagi tega se more raketa vneti in razpočiti preko širše površine ter se s tem pridobi potrebno moč plina, da se doseže zadostno višino.

Da se dá raketi zaželjeno smer, uporabijo pogosto dolgo leseno palico.

Pri pravih raketah se naleti Najprej na takozvano garnituro, obstoječo iz zvezd, dežja, ognjenih kač itd. Ta garnitura se prva užge, kajti njena temeljna snov obstaja iz solitra, razbitega stekla in žvepla. Iz te zmesi se stvori s pomočjo alkohola testo, katerega se nastavi v obliki malega cilindra na raketo.

Tudi v vojni igri umetalni ogenj veliko ulogo.

Nova velika Fordova tovarna za pluge.

Henry Ford, lastnik velikih tovarn za avtomobile, je zgradil ob reki Rouge veliko tovarno, v kateri izdelujejo nove vrste pluge, ki so iznajdba Forda. Te nove vrste poljedelski stroji zelo olajšajo oranje zemlje ter obenem prihranijo čas in delavno moč.

Ker so Združene države sedaj v takem položaju, da bodo morale prihodnji dve leti najbrže zalagati zaveznike z živili, se je pričela vlada brigati za to, da se obdela kolikor mogoče več zemlje, ki je bila dosedaj še nerabljena. Ker pa se pri tem v prvi vrsti potrebuje dobrih strojev, je sklenila vlada, da bo podpirala Fordovo podjetje. Zaradi tega je sklenil poljedelski urad pri vladi, da dobi zadostno svoto, dovoljeno od postavodaje, da omogoči poglobenje reke, ob kateri stoji sedaj novo Fordovo podjetje. Reka ni sedaj dovolj globoka za plovbo velikih parnikov, kateri bi zamogli pripeljati premog ter druge surovine naravnost pred tovarno, zato vlada hoče, da se dovoli $200,000 za to delo. To bi bilo dovolj, da se prične z delom, katero bi po proračunu inženirjev stalo skupno svoto pol miljona dolarjev.

Hindenburg v Avstriji.

Berlin, Nemčija, 2. julija. — Danes je bilo oficielno objavljeno, da sta dospela maršal Hindenburg in general Ludendorf v avstrijski glavni stan ter tako vrnila obisk avstrijskega maršala Arz von Straussenburga, ki je bil meseca marca v nemškem glavnem stanu. Pravijo, da se bodo vršila pozneje na Dunaju vojna posvetovanja.

Slovensko samostojno bolniško podporno društvo
za Greater New York in okolico

edino postavno priznano slovensko društvo v Greater New Yorku, sboruje vsako četrto soboto zvečer v mesecu v "BEETHOVEN HALL", 210 iztočna 5. ulira blizu 3. Ave. v New Yorku in se prične točno ob 8. uri zvečer.

ODBOR:

Predsednik: ALOJZIJ SKRABAR, 424 E. 9th St., New York City, N. Y.
Podpredsednik: ALFRED JUDEŽ, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSIP POGAČNIK, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Zapisnikar: JOHN GERJOVICH, 328 Bond St., Brooklyn, N. Y.
Blagajnik: ANTON KOSIRNIK, 340 E. 5th St., New York, N. Y.

NADZORNI ODBOR:

LUDWIG BENEDIK, 2302 Catalpa Ave., Brooklyn, N. Y.
VINKO ZEVNIK, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.
JOSIP ŠVAL, 216 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

DRUŠTVENI ZDRAVNIK:

Dr. HENRY U. ROBINSON, 301 E. 10th St., med Ave. A in B, New York, N. Y.

Iščemo 1000 premogarjev

za delati v naših majnah v Star Junction, Fayette County, Pennsylvania, od kjer moramo zalagati 1000 koksovih peči. — Dovolj voz. Dela se vsak dan — nobenih sitnosti — ni štrajka — C. H. Frick lestvica za plačo, ki je najvišja v tej deželi. Povprečni zaslužek — $7 do $8 na dan, pa tudi več, ako hočete več delati. Ni vode — ne plinov. Premog 8 čevljev. Mi imamo mnogo slovenskih družin, kjer ima samec lahko dobro hrano. Tudi je mnogo kompanijskih hiš (za samce) nizka stanarina $2.00 za sobo. (5 sob hiša — $10.00 na mesec). Dobra pitna voda. Ljudska šola z 10 sobami — višja šola in cerkve. 700 hiš v koloniji. Mi smo povišali cene dvakrat v letu, vselej po 10% — Pridite takoj pripravljeni za delo. Vzemite B. & O. železnico Layton, Pa. ali pa pišite Mr. M. H. McDonald, Star Junction. Mi vam plačamo vožnjo.

Washington Coal & Coke Co., Dawson, Fayette Co., Pa.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderno opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam drugam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA
PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, O.

Bodočnost mohamedanskih narodov.

Problemi velikanske važnosti se bodo pojavili ter zahtevali rešitev, ko bo končana ta velika svetovna vojno. Veliko teh problemov je vidnih že sedaj.

Nekateri izmed najbolj zmožnih duhov v vseh deželah vprizarjajo že sedaj poskuse, da rešijo take probleme. Kaj bo bodočnost Belgije, Srbije, Poljske, Črnegore, Grške in Rumunske?

V kakih razmerah bodo živeli narodi po vojni drug proti drugemu, dočim so sedaj zapleteni v krvavo vojno?

Kake izpremembe se bodo za vršile v razmerah med državami, ki so ostale v vojni nevtralne?

Pri odgovoru na vsa ta vprašanja pa je Amerika direktno interesirana.

Takoj pa se bo pojavil neki drugi problem, o katerem domnevajo Amerikanci na prvi pogled, da se jih dosti ne tika. To pa je problem največje važnosti, ki se tiče več kot dvesto milijonov človeških bitij.

Pozornosti onih, ki poznajo vsaj nekoliko zgodovino Moslimov ali Mohamedancev, se na prvi hip vsiljujejo naslednja vprašanja:

1. — Zakaj se je popolnoma izjalovil nemški načrt, katerega se je hotelo izvesti s proklamacijo "svete vojne" od strani Turčije da se dobi kontrolo nad Egiptom ter indijskimi Moslimi?

2. — Kakšen je pomen arabske ustaje proti turškemu gospodstvu?

3. — Kaj pomeni prodiranje Rusov v Malo Azijo?

4. — Kakšna bo bodočnost Carigrada?

Da se vsaj nekoliko orijentiramo glede teh vprašanj, se moramo ozreti nekoliko v preteklost, v zgodovino mohamedanskih držav, posebno pa v novejšo zgodovino otomanskega ali turškega cesarstva, kojega vladar je bil skozi stoletja kalif, to je priznani glavar mohamedanskega sveta.

Ni še tega stoletje, ko je imela Turčija v svoji posesti, razven posestev v Aziji, vse ozemlje, kjer se nahajajo sedaj balkanske države, vštevši Grško in Rumunsko. — Isto velja tudi glede Egipta ter skoro cele severne Afrike, Egejskih otokov ter iztočne obali Sredozemskega morja.

Prebivalstvo cesarstva je štelo nekako 45,000,000 ter je bilo ena tretina kristijanov, dve tretini pa Mohamedancev. Pod Solimanom Velikim je bilo otomansko cesarstvo, z izjemo dveh drugih, najmogočnejše na svetu glede teritorijalnih posesti, prebivalstva in vojaške sile.

Rusija je bila večja glede obširnosti in Kitajska glede obširnosti in prebivalstva.

Soliman je živel od leta 1494 do 1566.

Med evropskimi državami se je smatralo Turčijo po pravici za — strašno silo. Brezobzirnost notranje administracije je bila jasno dokazana, ko je bilo na milijone krščanskih podanikov, Grkov, Armencev, Sircev in Bulgarov poklanih pri vprizorjenih masakrih. Poleg tega pa se je še leto na leto veliko število krščanskih mladeničev prisililo stopiti v vojno službo ter se odpovedati krščanski veri.

Pomorsko silo Turčije se je smatralo za veliko v času največje moči te države, dokler ni bila ta sila omajana v bitki pri Navarinu v oktobru leta 1827, ko je združeno brodovje Anglije, Francije in Rusije uničilo turško brodovje.

Tekom zadnjih devetdeset let in prav posebno v najnovejšem času pa so se izvršile v mohamedanskem svetu naravnost presenetljive izpremembe.

Grška je bila ločena od Turčije leta 1832, Rumunska 1861, Srbija 1867, Črnagora 1878, Egipt 1885, Bulgarska 1879, Bosna 1908, Tripolis 1912, Macedonija, Albanija in otoki 1913.

In sedaj...?

Velikansko mohamedansko prebivalstvo Indije je prišlo pod angleško gospodstvo l. 1857. Osemdeset milijonov nadaljnih Mohamedancev je ruskih podanikov, — nadaljni pa stoje pod vlado Francije, Holandske in drugih krščanskih držav. Osem milijonov Mohamedancev je na Kitajskem in tako ostane Turčiji le 24 milijonov Moslimov, kar tvorijo osmino celega števila.

Sedanje mohamedanske države pa so Turčija, Perzija in Afganistan.

Za sedaj še ne vidimo konca te svetovne vojne.

Kaj pa vidimo že sedaj?

Namen tega članka ni pečati se s posledicami vojne z ozirom na celo Evropo, temveč le z ozirom na njen južno-iztočni del.

Prvo, kar zapazimo, je lojalnost mohamedancev proti njih krščanskih vladarjem. Zakaj to? — Deloma raditega, ker se boje velike vojaške sile teh vladarjev. V glavnem pa raditega, ker so se prepričali o pravičnosti svojih krščanskih vladarjev ter nimajo nikake želje, da bi izmenjali ptico v roki z ono v grmovju.

V drugi vrsti vidimo, da so se Arabci uprli proti svojim turškim gospodarjem. To znači, da so se ojunačili ter dali izraza svoji skrivaj gojeni želji, da postanejo voditelji mohamedanskega sveta.

Prepričani so namreč, da je kalifat njih dedščina. Kadar se bo tej zahtevi ugodilo, bo pomenilo to ločitev cerkve od države v — Islamu in sicer na prav tako korenit način kot se je izvršila ta ločitev v Rimu.

Od Mohameda naprej pa do današnjih dni pa se je v vsaki mohamedanski državi vero in politiko spajalo, združevalo, ne pa ločevalo. Kadar bo Islam kot oborožena sila spravljen s sveta, bo učinek na pristaše te vere naravnost presenetljivo velik.

Glede Carigrada in njegove bodoče usode je mogoče govoriti le v splošnem. Ozrimo se nekoliko na razmere, ki se nam kažejo v Orijentu.

Rusija je skoro skozi dva stoletja hrepenela po posesti Carigrada in tega stališča ni izpremenila niti sedaj. Njeno stališče napram Turčiji pa se je radikalno izpremenilo tekom zadnjega leta.

Z ozirom na prebivalstvo ima Turčija komaj desetino prebivalstva Rusije, glede vojaške sile pa komaj eno dvajsetino. Brez podpore od strani Nemčije bi ne mogla Turčija ničesar opraviti. Tekom zadnjega leta in pol je turška vlada celemu svetu na jasen in nepobiten način dokazala, da ni v stanu vladati svojih krščanskih narodov in zmagalci se prav gotovo ne bodo ozirali na prošnje Turčije v tem oziru.

Na podlagi dozro zasnovanega in premišljenega načrta pa se je Nemčija polastila Turčije in sicer v interesu svoje kolonijalne ekspanzije. Odkar se je pričela sedanja vojna, se je izvršilo vse, kar je storila turška vlada, pod direktivo in vodstvom Nemčije. Nemčija je poslala v Turčijo svoje najbolj zmožne generale ter utrdila svojo moč v Carigradu in Mali Aziji v upu, da bo tudi v bodoče vladala tem krajem.

Če pa bo padel Carigrad končno v roke zaveznikov, bomo doživeli prizor, kako bo bežal sultan s svojim dvoro mv Bruso, staro otomansko glavno mesto ali pa v Konah, staro mesto Seldžukov, kjer bo morda s privoljenjem velesil vladal narodu in ozemlju, ki bo po priliki nekako tako veliko kot je bilo ono, kateremu je vladal Osman pred šestimi stoletji.

Sirijo, Arabijo in dežele južno od Tavra pa se bo postavilo pod krščansko vlado. — Neverni Ismir, — kot imenujejo Turki Smirno, pa bo padel v roke Grški, če bo storila svoj del na strani zaveznikov.

Za sedaj pa vojna še ni končana. Kako se bo končala, ne more nihče vedeti vnaprej.

Kontrola Carigrada in Dardanel od strani Rusije, če se ne bo dalo mednarodnih jamstev, bo zelo neprijetna in neljuba balkanskim narodom.

Na vsak način pa bodo prišli mohamedanci sedanje Turčije pod krščansko vlado kot so že prišli oni v Indiji, Egiptu in drugih deželah. Perzijci stoje že sedaj pod vlado Anglije in Rusije, dočim je Afganistan tako nepomembna država, je sploh ni vredno omenjati.

Vsled tega ne bomo nič več imeli mohamedanskih držav ter Islama v — orožju.

To ogrožanje človeške civilizacije je sedaj odpravljeno. Mohamedanstvo je edina velika vera, ki je bila bistveno vojaška od svojega prvega početka. Vsem, ki so le malo čitali zgodovino, je znano, s kako naglico so nasledniki Mohameda širili svojo moč po svetu. Ne le v južno-iztočni, temveč tudi v južno-zapadni Evropi je bil Islam skozi stoletja gospodar. [illegible]

tisočletja sta bila dva glavna središča mohamedanskega sveta: — Bagdad na Iztoku in Kordova na Španskem.

Velika osvojevalca in krvnika Čingis-kan in Tamerlan sta preletela celo centralno Azijo od kitajske meje pa skoro do iztočnih obali Sredozemskega morja in posledica tega je bilo ojačenje Islama, ki je postal stem svetovna sila. Velike mohamedanske države v Indiji ter druge v Aziji so bile dokaz velikanske sile oboroženega Islama od 977 pa do 1739.

Ta kratki pregled naj služi v dokaz, kako veliko nevarnost je tvoril oboroženi Islam za vse krščanske narode in koliko pomeni odstranjenje te nevarnosti za bodoče blagostanje človeštva.

Očitno je, da bodo vlade, pod kojih protekcijo bodo prišli mohamedanski narodi, odgovorne za blagostanje teh narodov. Tudi je jasno, da bodo mohamedanski narodi v bodočnosti zrli z vedno večjim zaupanjem v svoje krščanske vladarje, da jim pomagajo materijalno, vzgojno in socijalno. Na drugi strani pa se bodo za vedno ali vsaj za dolgo časa držali vere svojih očetov. Islamska vera namreč čudovito prija človeški naravi. Ona združuje ostre doktrine in stroge predpise z zagotovilom božje milosti in bodočega stanja čustvene blaženosti.

Profesor Hurgronje iz Leydena, ki je živel več časa med mohamedanci v Iztočni Indiji, smatra vsak širši sprejem krščanske vere od strani mohamedancev za popolnoma izključen in nemogoč.

Razpravljajmo sedaj pomen te nove zveze med mohamedanci in kristjani ter potreb, katerih se mohamendaci zavedajo in onih, katerih se ne zavedajo.

Pred enim stoletjem se ni noben mohamedanski narod zavedal le ene same potrebe, radi katere bi se obrnil na kak krščanski narod ali na kako krščansko vlado. Temu nasproti je bilo stališče mohamedancev proti kristijanom ono antipatije, zaničevanja in preziranja.

Kako velika izprememba pa se je završila v tem oziru v dobi kot jo obsega človeško življenje! Trdno ozidje predsodkov je skoro popolnoma izginilo. Izginila so tudi nerazumevanja in našlo pot do zbližanja.

Mohamedanski narodi, ki se nahajajo sedaj pod krščanskimi vladami, znajo ceniti materijalni napredek, katerega so bili deležni vspričo novih razmer. Glede vzgoje so se toliko omehčali, da pošiljajo svoje otroke vsaj v šole. — Spoznali so tudi krščansko pravico ter pričeli zaupati kristijanom, čeprav jih še ne ljubijo.

Ko se bo končala vojna ter zdrobilo turško državno silo, bo turški narod vedel, na koga se obrniti za pomoč v sili, ki bo velika. Pa poziv pa se ne bo obračal na one, ki so sicer iste vere, a so narod izžemali na vse načine, temveč na — stare prijatelje na zapadu, posebno na Amerikance.

Prijatelji turškega naroda v Evropi bodo sami v taki stiski, da ne bodo mogli dosti pomagati.

100,000 Poljakov pod ameriško zastavo.

Zveza Poljakov je naznanila v Washington vladi, da bo kmalu zapustilo 100,000 Poljakov Združene države, ki se bodo bojevali kot poljska narodna armada na evropskem bojišču. Imeli bodo zastavo Združenih držav na čast predsednika Wilsona, ki se poteguje za neodvisnost Poljakov. Mnogi od teh so se vežbali več tednov v Cambridge Springs, Pa.

Huda obsodba za avtomobilista.

Iz Dulutha, Minn., poročajo: Harry Peterson je bil obsojen na 20 let ječe v Stillwater, ker je na Zahvalni dan povozil in usmrtil z avtomobilom dekle Nels Nelson v Point Rocks ter potem pustil žrtev svoje brezobzirnosti na cesti ležati.

Ko se človek razjezi.

V Milwaukee, Wis., si je Joe Kopušar hotel ohladiti svojo jezo s tepežem. Bil je aretiran in je moral plačati vsled razsodbe sodnika Page s stroški vred $9.50 v distriktnem sodišču; seveda tudi svojega zagovornika.

NA PRODAJ

je 180 akrov obsegajoča farma z vsem gospodarskim poslopjem in drugo opremo. Za nadaljna pojasnila se obrnite na lastnika:

Andrew Pipih,
Milliston, Jackson Co., Wis.

"Primo loco".

(Nadaljevanje).

— Pri tem oderuhu, ki posoja le po deset odstotkov? Kaj li misliš? Da bodo morali iti otroci moji beračit z menoj vred? O ne, od Zdražbe že nočem niti novčiča. Potrpite za božjo voljo še štirinajst dnij, ko dobim denar za svoj prodani les. Vse vam pošteno vrnem!

— No, saj ne dvomim, da si pošten mož, Jančar! — je dejal na to mehko Grebenc. — Naj bo torej še štirinajst dnij, da ne porečeš, da nimam srca. Saj veš, da sem tvoj prijatelj, ki noče drugega kot malo hvaležnosti za to. — Sedaj pa le pojva, in dobro se me drži nocoj. Da veš: jaz in ti sva tu notri jeden mož!

— Oh, gospod, vi ste res moj dober prijatelj! Z vami bi šel v ogenj! — je odgovoril veselo Jančar.

Na to je odprl vrata. Stopila sta v nizko, neukusno višnjevo barvano sobo, županovo pisarno, z veliko mizo in s tremi klopmi ob njej. Bila je polna smradljivega dima.

Za mizo je sedel majhen, debeluhast mož — Poljščak s pipo v ustih, tik njega pa mršav, bradat gospod kratkega pogleda, velike pleše — učitelj Sršen.

Zdražba je stal pri oknu in kazal sedečima hrbet.

Grebenc je takoj pristopil k Zdražbi ter mu pošepnil:

— Večino že imamo. Vi, jaz in Jančar...

— Dobro je... le skupaj vsi kot jeden mož.

Sedla sta na klop konci mize ter pomigala še Jančarju, da prisede k njima.

— Torej mož beseda! — je dejal še jednkrat tiho Grebenc.

— Jaz zmeraj, kar je res, je — res!

Poljščak pa je natikajoč si naočnike tedaj glasno izpregovoril:

— Otvarjam sejo krajnega šolskega sveta ter dam besedo gospodu učitelju.

V.

— Ker je na tukajšnji jednoraz rednici že četrto leto 150 otrok in sam vsega tega števila nikakor nisem mogel uspešno poučevati, je prosil na moj predlog krajni šolski svet c. kr. okrajni svet, da nam dovoli drugo učno moč. Slavni c. kr. svet nam je blagovolil ustreči ter nam dovolil učiteljico. Naloga tukajšnjega krajnega šolskega sveta je, da predlaga tri učiteljice, da sestavi takozvani — 'terno'. V ta namen je blagovolil sklicati naš načelnik in krajni šolski nadzornik, gospod župan, — nocojšno sejo.

Učitelj je za tem zopet sedel; — Poljščak pa je izpregovoril počasi sledeče besede:

— Gotovo nisem zadovoljen, da se nam je dovolila učiteljica mesto učitelja, ker gosposke babnice so od vraga sitne; vendar bolje je nekaj kot nič. Prosilk pa je — devetnajst! Gospod učitelj in jaz sva pregledala vse prošnje in izpričevala ter predlagava, da potrdite tri najboljše, to je ta-le — terno: Ivana Bizjak, Kristina Kotnik in Toni Črv. Ali kdo kaj pripominja tej sestavi?

— Prosim za besedo! — se je oglasil Grebenc.

— Gospod Grebenc ima besedo! — je odgovoril Poljščak ter sedel.

— Čudom se čudim, — je začel Grebenc s povdarkom vsake besede, — slepoti, da ne rečem nezmožnosti našega, sicer — gotovo vsega spoštovanja vrednega, a ja ko neizobraženega in nesamostojnega načelnika. Vsem vam je znano, da zna naš načelnik jedva za silo brati in pisati; da rabi in kot župan, in kot šolskih mož načelnik posebnega, drago plačanega tajnika, ki v vsem in v vsakem — odločuje, sklepa in ukazuje. Ta tajnik je njegov zet, gospod učitelj. Ker pa je reč taka, izražam svoj največji dvom, da je naš načelnik res pregledal uloge in — spričevala prosilk, in sem preverjen, da je 'terno' sestavil le njegov nebodigatreba — tajnik. — Nočem izraževati že danes želje, da se da v prihodnje tukajšnemu šolskemu svetu zmožnejši mož za načelnika, ampak stavim le predlog, da se ta 'terno' odbije ter od od nas vseh sestavi povsem na novo. Prosim, da daste moj predlog na glasovanje, Poljščak.

Poljščak se dvigne počasi izza mize ter izpregovori mirno:

— Na napade, katere je izustil na mojo osebo visokoučeni gospod Grebenc, kateremu prav od srca želim, da postane moj naslednik, ne bom odgovarjal. Stavim pa prosim one može, ki so za Grebenčev predlog, da vstanejo.

Kot jeden mož se molče dvignejo Zdražba, Jančar in Grebenc.

Predlog je bil z večino glasov sprejet.

Zopet se oglasi Grebenc za besedo in stavi nov predlog.

— Ker je reč jako važna ter ima naš šolski svet zares sveto nalogo, da predlaga v potrdilo le najboljše izmej prosilk, je treba, da vsako nas dobro premisli, katero predlaga. Jaz sam pa predlagam v 'terno' na prvo mesto — prosilko, ki je najbolj izobražena in najsimpatičnejša, t. j. gospico Albino Heller.

— Prosim besede za stvarno opasko, — se oglasi učitelj.

Poljščak prikima.

— Gospod Grebenc je ravnokar napadel našega načelnika kot nezmožneža, sedaj pa se je s predlogom najslabše prosilke...

— Ali je to stvarna opazka? — je zavpil Grebenc. — Protestujem proti osebnostim.

— Tudi vi ste bili osebni; — ga je zavrnil Poljščak.

— Da, najslabšo, nanevrednejšo prosilko predlaga visokoučeni Grebenc, — je potrdil vnovič Sršen. — Stavim pa stvarno opazko, da moramo najprej izbrati vso trojico prosilk in potem moramo šele glasovati o predlogu glede njih razvrstitve.

— Tako je, — je dejal Poljščak. — Glasujmo torej najprej za to, je li sploh vzamemo Albino Heller v 'terno'. Pred glasovanjem pa otvarjam debato o predlogu gospoda Grebena. Želi kdo besedo?

Oglasil se je učitelj Sršen.

— Že prej sem dejal, da je gospica Heller najslabša vseh prosilk. Ona ni bila namreč še na nobeni šoli, še nobenega otroka ni naučila niti jedno črke. Ona ima namreč izmej vseh prosilk najslabše spričevalo. Ona pa tudi sploh nima poklica za resno učiteljico, nego je vajena le zabav, plesov, maskarad in drsališča. — Ondi se ona gotovo odlikuje, v šoli pa nam bo delala le škodo... Zato bom glasoval odločno proti njej, in vsakdo, komur je za blagor šole in naših otročičev, bo glasoval z menoj.

Za njim se oglasi zopet Grebenc.

Vedel je, da je vse upiranje Sršenovo zastonj; vendar je govoril, da bi se ne zdelo, da mu je le za osebo, a ne za stvar.

— Kdor je v svojem življenju — je začel svojo filipiko — osem let prebil v višjih latinskih šolah, kot n. pr. jaz, ta bo vedel, kako puhli so ugovori gospoda učitelja, ki je — mimogred povedano — napravil le štiri pripravniški razrede.

Spričevala niso dandanes nikak dokaz, je-li kdo zmožen ali nezmožen, kajti v njih se javi le pridnost, nikdar pa ne zmožnost. Ta se pokaže vedno le v praktičnem življenju! Znano je pa tudi, da ima večina profesorjev — rajši ponižne in pohlevne ovčice, nego žive, samozavedne učence; hinavščina, klečeplazenje in različne zveze še dandanes največ pripomorejo do dobrih spričeval.

In tako se prav često zgodi, da pridejo iz šol največji butci z najboljšimi spričevali, nadarjenci pa le z zadostnimi. No, v življenju, ki ne pozna pristranosti, se kmalu pokaže, kje so ovce in kje kozli.

Zato priporočam vnovič gospico Heller, katero sam poznam kot jako omikano in ljubeznivo učiteljico.

— Ali kdo kaj pripominja? — je vprašal nato Poljščak.

Oglasil se ni nihče.

Glasovali so torej, in Grebenčev predlog je zopet prodrl.

— Ali predlaga kdo še katero izmej prosilk v terno? — je vprašal Poljščak iz nova.

Oglasil se je Zdražba.

— Predlagam gospodično Minko Tominec, — je dejal, ne da bi vstal.

Predlog šolskega moža Zdražbe jemljen je n aznanje in otvarjam debato o njem. Želi kdo besede? — je vprašal Poljščak.

Oglasi se Zdražba.

— Gospodična Tominec je hči našega grajščinkega gozdarja. — Zadnjič je bil Tominec pri meni ter mi dejal, da trdno pričakuje, da priporočimo njegovo hčer okrajnemu šolskemu svetu za tukajšnjo učiteljico. — Sicer, — je dejal — vam že vsem skupaj dokažem, da st enorci, ki delate le v škodo soseskino. — Kakor se mi zdi, — in gotovo se ne motim — je mislil nadgozdar pri svoji grožnji na [illegible] ko [illegible] od [illegible]. Zato no, kajti — kar je res, j e res, — škodo bomo imeli veliko sicer, ako se zamerimo nadgozdarju.

Za njim se je oglasil k besedi učitelj.

— Sramotno bi bilo za naš šolski svet, ako bi se udajal takim, naravnost rečeno: umazanim grožnjam gospodina Tominca. Radi stelje in paše ne bomo menjavali svojih mislij o njegovi hčeri Minki, ki je bila iz goriške pripravnice izključena radi ljubimkanja z ondotnimi dijaki in komiji. Pa tudi v Ljubljani ni bilo njeno vedenje vzgledno, zato ima v nravnosti najslabši red. Radi nevarnosti torej, da bi nadaljevala še tu svoje lehkomiselno in nedostojno življenje, bom glasoval proti Tominčevi. Vam pa se tudi ni treba bati nadgozdarjevih groženj, saj gospod graščine je grof Lev! Ta odločuje, a ne Tominec.

Vnovič se je oglasil Grebenc za besedo.

— Gospod tajnik, — je začel porogljivo — danes nima sreče s svojimi razlogi proti priporočevanim prosilkam. On naglo obsoja; boji se naj, da ga ne doleti — isto. Mesto pa, da raznaša in razglaša lažnjive babje marnje o tujih gospicah, naj bi se rajše — malo bolj pobrigal za nravnost naše mladine.

Baš prej sem bil zopet priča, kako surova in neomikana je naša mladež, kateri ni mogel in znal gospod tajnik doslej vliti niti — najprimitivnejših pravil dostojnega vedenja na ulici proti starim ljudem in proti izobražencem.

Ali meni morda vso to nalogo položiti na rameni šibke ženske?

Gotovo je to nov dokaz velike njegove zmožnosti! Mari ne? — Smešna pa je tudi njegova trditev, da bi bilo uvaževanje Tominčeve grožnje za nas sramotno! — Vsakdo — samo gospod občinski tajnik ne — ve, da je desna roka grofa Leva nadgozdar Tominec, kateremu mora biti naša občina e prav iz dna srca hvaležna, da jej že skoro deset let prepušča listje po grajščinskih gozdih in steljo po grajščinskih močvirjih zastonj v porabo.

In paša!

Kam za Boga milega pa naj tirajo pastirji govedo, ako ne na grajščinske obširne n bližnje — travnike? Morda v naš vzorno obdelovani šolski vrt, kjer rastejo na mestu dreves krompir, repa in zelenjad — kjer cvete na mestu plemenitega cvetja — solata, ma in osat?

Seve, gospod tajnik in gospod šolski nadzornik sta kot koža in srajca. Neki drug pregovor pa se še glasi: — vrana vrani oij ne izkljuje! — Uverjen sem torej, da me — možje! — podpirate tudi pri predlogu razumnega gospodarja in za korist soseske prevnetega Zdražbe.

Moško je sedel Grebenc, vstal pa je učitelj Sršen.

— Na drzne, neutemeljene napade gospoda Grebenca ne odgovarjam, — je dejal, jeze se tresoč. — Zavračam pa jih z zaničevanjem. Zakaj? — to vesta menda gospod Grebenc in Zdražba — najbolj. Sodba o mojih zmožnostih in zadoščevanju učiteljskih dolžnostij pa gre le okrajnemu in deželnemu šolskemu nadzorniku, ne pa vsakemu — zelencu! To je moj odgovor!

Porogljivo se je zakrohotal gospod Grebenc na Sršenove besede, drugi pa so molčali.

Pri glasovanju je seveda — Zdražba sijajno zmagal.

Kot tretjo kandidatinjo je — predlagal Sršen Ivano Bizjak.

Ker se ni učiteljevemu predlogu protivil nihče, je bil sprejet soglasno.

Tudi pri razvrstitvi kandidatinj je zmagal vedno gospod Grebenc s svojo večino.

Ko so podpisali vsi šolski možje izjavo krajnega šolskega sveta in predlagani terno, so se razšli domov.

(Konec prihodnjič).

Kje je tovariš?

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opravo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno poteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se neveste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,

6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se lahko dobi letni [illegible] za 20c. poštnih znamk.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • •

DELO OKUSNO.

• • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.

sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Bele noči.

SENTIMENTALEN ROMAN.
(Iz spominov sanjalca.)

Ruski spisal **T. M. Dostojevskij.**

(Nadaljevanje.)

Patetično sem umolknil, končavši svoj patetični vzklic. Spominjam se, da bi se bil zelo rad presilil zasmejal, ker sem že čutil, da se je vzbudil v meni nekak sovražen vrag, da me je že začelo zgečkati v grlu, trgati v podbradku, in da so se mi vedno bolj in bolj rosile moje oči...

Pričnokval sem, da Nastenjka, katera me je poslušala z odprtimi očmi, se zakrohoče z vsem svojim otročjim nevzdržno-veselim smehom, in kesal sem se že, da sem zašel daleč, da sem zaman povedal to, akr je že davno kipelo v mojem srcu, o čemur sem lahko govoril, kakor da bi čital, ker sem že davno pripravil sodbo o sebi in se sedaj nisem premagal, da bi je ne prečital, priznal, ne da bi pričakoval, da me bodo umeli, toda v moje presenečenje je ona nekoliko pomolčala in počakala, zlahka stisnila mi roko in z nekakim plašnim sočutjom vprašala:

— Ali ste res tako preživeli vse svoje življenje?

— Vse življenje, Nastenjka, odgovoril sem. — Vse življenje, in, kakor se kaže, tako tudi končam!

— Ne, toga ni treba, dejala je Nastenjka vznemirjeno, — to se ne zgodi; tako pa tudi jaz ne preživim vsega življenja zraven babice. Čujte, ali veste, da kar nič ni dobro tako živeti?

— Vem, Nastenjka, vem! sem vzkliknil, ne da bi več vzdrževal svojega čuvstva. — In sedaj vem bolje, nego kdaj prej, da sem zaman zgubil svoja najboljša leta! Sedaj vem to in huje čutim to spoznanje, ker mi je sam Bog poslal vas, mojega dobrega angela, da mi to pove in dokaže. Sedaj, ko sedim zraven vas in govorim z vami, zdi se mi že strašno misliti na bodočnost, ker v bodočnosti je zopet samota, zopet isto zatuhlo, nepotrebno življenje: o čemur pa naj še sanjarim, ko sem bil že resnično zraven vas tako srečen! O, bodite blagoslovljeni, mila deklica, za to, da me niste odpodili na prvi mah, za to, da že lahko rečem, da sem živel vsaj dva večera v svojem življenju!

— Oh, ne, ne! zakričala je Nastenjka in solzice so zabliščale na njenih očeh. — Ne, tako ne bode več, tako se ne ločiva! Kaj je to, dva večera!

— Oh, Nastenjka, Nastenjka! Ali veste, za kako dolgo ste me posnažili s samim seboj! Ali veste, da sedaj že ne bom več mislil o bi tako bodo, kakor sem mislil v nekaterih trenutkih! Ali veste da že ne bom več tugoval za to, da sem storil v življenju kak prestopek ali greh, ker je tako življenje prestopek in greh? Pa nikar ne mislite, da vam kaj poveličujem, za Boga, ne mislite tega. Nastenjka, ker včasih me napadajo trenutki take tuge, take tuge... V te htrenutkih se mi namreč že začenja dozdevati, da nikakor nisem sposoben začeti pravega življenja, kajti zdelo se mi je že, da sem zgubil vsakoršen takt, vsakoršen čut za pravo, resnično; kajti naposled sem proklinjal samega sebe; kajti po mojih fantastičnih nočeh me že srečavajo trenutki treznosti, ki so strašni! Medtem slišiš, kako krog tebe šumi ter se vrti v življenski vihri ljudska tolpa, slišiš, vidiš, kako žive ljudje — žive v bdenju, vidiš, da zanje življenje ni naročeno, da njihovo življenje ne izgine kakor sanje, kakor prikazen, da njihovo življenje je večno obnovljeno, večno mlado, niti ena ura ni podobna drugi, ker je potrta in do surovosti enolična, plašna fantazija, ta sužanj sence, ideje, sužanj prvega oblaka, kateri nenadoma zagrne solnce in skrči z otožnostjo pravo petrograjsko srce, katero tako ceni svoje solnce, a kaka fantazija je že v otožnosti! Ti čutiš, da ona, ta onemogla fantazija, naposled postaja trudna, sprehana v neprestani napreženosti, ker si vendar dorastel in se osvobojuješ svojih prejšnjih idealov; le-ti se drobijo v koščke, prah; ako pa že ni drugega življenja, tako ga je napraviti pa iz teh koščkov. Medtem pa prosi in hoče srce nekaj drugega! In zaman brska sanjalec, kakor v pepelu, v svojih starih sanjarijah, iščoč v tem pepelu kako iskrico, da bi jo razpihal, da bi z obnovljenim ognjem ogrel mrzlo srce in vzbudil v njem vse, kar mu je bilo prej tako milo, kar je ganilo srce, kar je zavrevalo kri, kar je iztrgavalo solze iz očij ter tako razkošno slepilo! Ali, veste, Nastenjka, do česa sem prišel? Ali veste, da sem že prisiljen opravljati obletnico svojih čutov, obletnico tega, kar je bilo prej tako milo, česar v istini nikdar ni bilo, ker ta obletnica se opravlja vedno po istih neumnih, breztelesnih sanjarijah, ter delati to, ker tudi teh neumnih sanjarij ni več, ekr jih ni s čem preživeti: saj se tudi sanjarije preživljajo! Ali veste, da še sedaj se rad spominjam onih mest in hodim tja ob določenem času, kjer sem bil kdaj srečen po svoje, rad združujem svojo sedanjost z že nepovratno prošlostjo in večkrat bredem kakor senca, brez potrebe in brez namena, potrto in žalostno po petrograjskih ovinkih in ulicah. Kaki so ti spomini! Spominjam se na primer, da uprav tu, ravno pred enim letom, ravno ob istem času, ravno ob isti uri sem taval po tlaku istotako samotno, istotako potrto, kakor sedaj. In spominjaš se, da si bil tudi tačas žalosten, dasi tudi prej ni bilo bolje, vendar nekako čutiš, kakor da si bolje, mirneje živel, da nisi imel te črne misli, katera se je sedaj stisnila k tebi; da ni bilo tega grizenja vesti, mračnega, otožnega grizenja, katero ti sedaj ne daja miru ne podnevi ne ponoči. In poprašuješ se: kje so tvoje sanje? Pa zmaješ z glavo in praviš: kako hitro teko leta! In zopet se poprašuješ: kaj si pa storil v svojih letih? Kam si zakopal svoj najboljši čas? Si li živel ali ne? Glej, praviš si, glej, kako postaja na svetu mrzlo. Še minejo leta in za njimi pride otožna osamljenost, pride z berglo tresoča se starost, a za njimi otožnost in žalost. Pobledi tvoj fantastični svet, zasuro in zvene sanje tvoje ter padajo, kakor rumeno listje z drevja... O, Nastenjka, žalostno bo ostati samemu, popolnoma samemu, in celo ničesar ne imeti, po čemur bi bilo žal, — ničesar, prav ničesar, ker vse, kar sem izgubil, vse to, vse bilo je nič, neumna, okrogla ničla, bila je le sanjarija!

— Ne žalite me več! izpregovorila je Nastenjka in obrisala solzico, katera se je potala iz njenih oči. — Sedaj je končano! Sedaj bova skupaj; sedaj, naj se zgodi z menoj karkoli, se vendar nikdar več ne razideva. Poslušajte! Jaz sem priprosta deklica, učila sem se malo, dasi mi je babica najemala učitelja, vendar vas razumem, ker vse, kar ste mi sedaj povedali, sem že sama preživela, ko me je babica pripela k svoji obleki. Seveda, jaz bi ne pripovedovala tako dobro, kakor ste vi, nisem se učila, — pristavila je plašno, ker je še vedno čutila nekako uvaževanje k mojemu patetičnemu govoru in visokemu slogu, — toda zelo me veseli, da ste se mi popolnoma razkrili. Sedaj vas poznam, popolnoma, vsega poznam. In veste kaj? Pripovedovati vam hočem tudi svojo povest, vso brez izjeme, a vi mi potem dajte svet. Vi ste zelo pameten človek; ali mi obečate, da mi daste ta svet?

— Ah, Nastenjka, odgovoril sem. — dasi nikdar nisem bil svetovalec in tem manj pameten svetovalec, toda sedaj vidim, da, ako bova vsekdar tako živela, bo to nekako zelo pametno in vsakdo bo dajal drugemu premnogo pametnih svetov. No, dobra moja Nastenjka, kak svet hočete? Povejte mi naravnost; sedaj sem tako vesel, srečen, drzen in pameten, da ne pojdem po besedo v žep.

— Ne, ne! prebila me je Nastenjka smeje se. — Treba mi ni samo pametnega sveta, treba mi srčen, bratski svet, tak, kakor da bi me ljubili že vse življenje!

— Dobro, Nastenjka, dobro! vzkliknil se mnavdušeno. — Ako bi vas bil ljubil že dvajset let, vendar bi vas ne ljubil bolj nego sedaj.

— Dajte mi roko! rekla je Nastenjka.

— Evo je! odgovoril sem jaz in podal jej roko.

— Začnimo torej mojo povest!

POVEST NASTENJKE.

— Polovica povesti vam je že znana, to je, vi veste, da imam staro babico...

— Ako je druga polovica tako kratka, kakor ta... prebil sem jo smeje se.

— Molčite in poslušajte. Pred vsem poguj: ne mi segati v besedo, drugače bom izbirčna. Poslušajte torej mirno.

— Jaz bivam s staro babico. K njej sem prišla še kot prav mala deklica, ker sta mi umrla oče in mati. Treba misliti, da je bila babica prej bogatejša, ker še sedaj se spominja boljših časov. Naučila me je francoščine, pa tem mi je pa najela učitelja. Ko mi je bilo petnajst let — a sedaj jih imam sedemnajst —, sem se nehala učiti. Tačas sem napravila neko neumnost; kaj sem storila, tega vam ne povem; dovolj, ako vam rečem, da prestopek je bil majhen. Toda babica me je pozvala neko jutro k sebi, da ne more gledati za menoj, ker je slepa, in vzela je priponko ter pripela mojo obleko k svoji pa rekla, da bodeve tako sedeli vse življenje, ako se seveda ne poboljšam. Z eno besedo, sprva nikakor nisem mogla oditi; delaj, čitaj, uči se — vse zraven babice. Nekoč sem jo poskusila prevariti ter pregovorila Teklo, da je sedla na moje mesto. Tekla, naša služkinja, je gluha. Tekla je sedla mesto mene. Babica je medtem zaspala na naslonjaču, a jaz sem se odpravila nedaleč k prijateljici. Toda slabo se je končalo. Babica se je zbudila ter nekaj vprašala, misleča, da jaz še vedno mirno sedim na mestu. Tekla je videla, da babica nekaj poprašuje, slišala ni kaj, mislila je in mislila, kaj bi storila, odpela zaponko, pa spustila se v beg...

Tu se je Nastenjka ustavila in začela smejati se. Jaz sem se smejal hkratu ž njo. A takoj me je ustavila.

— Poslušajte, ne smejajte se babici. Jaz se smejem zato, ker je smešno... Kaj se hoče, ko je babica taka, uprav taka, vendar jo pa precej ljubim. No, tačas sem slabo zadela: takoj so me zopet posadili na mesto in nikakor se ni bilo moč ganiti.

"No, pozabila sem vam povedati, da mi, to je babica ima svojo hišo, to je malo hišico s tremi okni, popolnoma leseno in tako staro, kakor je babica, a zgoraj je polnadstropje; in prišel je v naše polnadstropje nov prebivalec..."

— Morda je bil ta prebivalec tudi star? omenil sem mimogrede.

— Seveda je bil, odgovorila je Nastenjka, — in znal bolje molčati nego vi. Da, on je jedva jezik preobračal. Bil je suh, nem, slep, hrom starček, tako da ni mogel več živeti na svetu in umrl; a potem je prišel nov gost, ker brez gosta ne moreve živeti, kajti to in babičina pokojnina so skoro edini najini dohodki. Novi gost je bil kakor nalašč mlad človek, toda ne domačin, tujec. Ker se ni mnogo pogájal, ga je babica sprejela, ali potem me je pa poprašala: "Nastenjka, ali je naš novi gost mlad ali ne?" Zlagati se nisem hotela: Tako — pravim — babica, ne popolnoma mlad, a tudi starček ni.

— No, ali je pa lep? sprašuje me babica.

"In zopet nisem hotela lagati. Da, lep, babica, pravim. A babica pravi: "Ah! Kazen, kazen! To, vnukinja, pravim ti zato, da bi se ne zagledala vanj. Kaki časi so sedaj! Tak neznaten gost, pa še lep izraven; v starih časih ni bilo tega!"

AMERIŠKI TORPED. RUŠILEC.

Kitajska ima zopet cesarja.

London, Anglija, 2. julija. — Tukajšnja Reuterjeva brzojavna agentura je dobila od svojega poročevalca sledečo brzojavko:

General Chang Hsun je naznanil predsedniku kitajske republike Li Yuan Hsungu, da mora odstopiti, ker je cesar Hsuan Tung, član Manchu dinastije zopet zasedel kitajski prestol.

Novi cesar je že izdal na narod posebno proklamacijo, v kateri se proglaša za cesarja.

Mož, ki vedno pravi: — Oglasite se pri meni, kadar me potrebujete, — je ponavadi mož katerega ni nikdar doma.

50,000 KNJIŽIC

POPOLNOMA ZASTONJ

Vsak moški bi moral takoj pisati po eden izvod naše zelo **zanimive knjižice.** Možje, ki se hočejo ženiti, možje, ki so bolni, slabi, nervozni, onemogli in izčrpani — možje, ki ne morejo delati niti uživati v polni meri, kar jim življenje nudi, vsi ti možje bi morali čitati to **koristno zdravniško knjižico.** Iz te knjižice je razvidno, kako moški uničujejo svoje zdravje in življenje, kako se nalezejo raznih bolezni, in kako se zopet lahko povrnejo k **zdravju, moči in kreposti** v kratkem času in z majhnimi stroški. Ako torej želite biti možje med možmi — **zdravi, močni in krepki** — v tej knjižici lahko najdete nasvete, ki vodijo do tega.

POT K ZDRAVJU, MOČI IN KREPOSTI.

Ali trpite

na sifilisu ali zastrupljenju krvi, kapavici, živčni slabosti, na spolno-urinarnih in drugih nalezljivih boleznih, naduhi, neprebavnosti, zapeki ali konstipaciji, kataru, zlati žili, revmatizmu, ali na želoččnih, mehurnih in ledvičnih boleznih?

Imate li bolečine v križu in v sklepih ali zgibih, glavobol, izgubo teka, kislino v želodcu, riganje, žolčno riganje, pogosto bljuvanje, umazan jezik, smrdečo sapo, črne kolobarje okrog oči, slabo spanje in grde sanje? Ali se hitro vznemirite, ustrašite, razburite, razjezite in padete v slabo voljo? Ali ste nervozni in utrujeni ob jutrih, plašni ali boječi v družbi, obupani in žalostni? Naša **brezplačna knjižica** vam pove vse, kar se tiče teh bolezni, v vašem materinem jeziku, da lahko vsakdo razume in se okoristi z nasveti in podatki, ki jih vsebuje.

Zaloga znanosti je, in vsebuje ravno tiste stvari, ki jih bi moral znati vsak moški — mlad in star, bogat in reven, oženjen in samski, bolan in zdrav. Zapomnite si, da je ta knjižica popolnoma zastonj; mi plačamo tudi poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena in vsledtega nihče ne ve, kaj je notri, kakor samo tisti, ki dobi. Zapišite vaše ime in naslov razločno na spodnji kupon, izrežite in pošljite nam.

POŠLJITE KUPON ZA KNJIŽICO ŠE DANES.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 700 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me Vaša ponudba glede **brezplačne zdravniške knjižice** in želim, da mi takoj pošljete en izvod.

IME .....

ŠTEV. IN ULICA ALI BOX .....

MESTO ..... DRŽAVA .....

Predor pod morjem.

Sir Francis Fox, angleški plemenitaš in državnik, je dal v javnost podrobnosti o velikanskem načrtu, s katerim se sedaj bavi angleška vlada.

Uničevanje ladij po podmorskih čolnih je privedlo Angleže do tega, da so se pričeli resno baviti z vprašanjem dovršenja načrtov za podmorski predor, ki bi vezal Francijo in Anglijo v morski ožini (Canal la Manche).

Omenjeni državnik je izjavil, da pri sedanjih dovršenih tehničnih sredstvih bi bilo delo jako olajšano. Predor bi bil sto čevljev pod morskim dnom. Skozi predor bi vozili dve progi železnice. Po načrtih, ki so že deloma dovršeni, bi se izkopala dva predora eden poleg drugega, ki bi bila zvezana z drugimi stranskimi. Vsaki bi bil po 18 čevljev širok. Na angleški strani bi se predor pričel pri Tower. Na obeh straneh bi bile priprave, s katerimi bi se lahko predor napolnil takoj z vodo, ako bi bila kaka nevarnost. Voda bi se dala z velikanskimi sesalkami zopet odstraniti. Ta priprava bi bila za slučaj, ako bi hotel sovražnik zavzeti istega.

Na Angleškem se bavijo s tem načrtom že mnogo let in sedaj bo skoraj gotovo uresničen.

Smrtno ponesrečil.

V Eveletthu, Minn., se je ponesrečil Josip Zedrič, star 50 let. Med potom je padel na cestni hodnik tako nesrečno, da je obležal nezavesten na tleh ter kmalu nato umrl.

Slovenski gostilničar obdolžen.

Štefan Zgonc, gostilničar v Biwabiku, Minn., je obdolžen, da je pustil igrati za denar s kartami v svojih prostorih. Položiti je moral $100 varščine.

ZASLUŽITE DENAR

z gojenjem golobov v prostem času. Pošite po podrobnosti na:
Stephen Vidović,
Box 11, Kreischerville, S. I., N. Y
(5—6 10x 2x v t tor & čet)

Kje je mornar?

"Hoch der Kaiser" — globa $25.

Casimir Becker, 21 let stari Nemec, je zakričal v Juneau gledališču v Milwaukee, Wis., med predstavo "Hoch der Kaiser!" Sodnik mu je priznal $25 in stroške.

REŠIMO SLOVENSKI NAROD LAKOTE!

Najti je ljudi, ki vas vprašujejo za svet le raditega, da izvedo, če jim ne boste svetovali ravno tega, kar so sami sklenili storiti.

Importirane Franz Lubasove harmonike

so razprodane. Imel bom zalogo zopet po končani vojni, ter se za pozneje rojakom priporočam.

Kupujem, prodajam in popravljam stare rabljene harmonike po dogovoru; izdelujem nove KOVČKE po $6.00 ter nove mehove od $6.00 do $10.00. Delo trpežno in zanesljivo.

Alois Skulj,
323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

DR. ROSENTHAL,
SPECIALIST,

622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, špecialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledice, mazulji, revmatizem in druge bolezni, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

POSEBNA PONUDBA za kratek čas je dva dolarja na teden. Ako niste zadovoljni s zdravljenjem vam vrnem dva dolarja.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

ustanovljen v Pittsburghu čez 20 let.
Uradne ure: tedensko od 9. zjutraj do 5. popol. Ob četrtkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 3. popoldne.
Govori se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objavo.

NOVO!

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da imam sedaj v zalogi zopet tri nove prave Kranjske Columbia recorde (plošče).

E 3258 (Sem slovenska deklica / (Regiment po cesti gre) 75c
E 3259 (Vsi so prihajali, njega ni b'lo / (Divja rožica) 75c
E 3260 (Škrjanček poje žvrgoli / (Slišala sem ptičko pet') 75c

Cena vsem trem $2.25 pošiljam po Expressu. Ako kdo želi da jih odpošljem z obratno pošto, naj priloži 15c. za poštnino in jih odpošljem z pryo pošto.

To so v resnici nove prave kranjske plošče s finim petjem; pojo na obe strani.

Se priporoča Vaš rojak:
IVAN PAJK,
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incerporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647, Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2, box 11½, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se samore napako popraviti.

GERSTAECKER:

Roparji na Mississippi

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

18 (Nadaljevanje).

13.

BOLIVAR. — MARIJA POBEGNE.

Skoraj v istem času, ko se je odpeljal Tom Barnwel iz Helene na poizvedovanje, je šinil z otoka majhen ozek čoln in se pomikal proti nasprotnemu bregu.

De osebi sta bili v njem: zamorec, Kellyjev zaupnik, zamorec Bolivar in mestic, deček Olyo. Zamorec je vesljal, deček je pa sedel pri krmilu.

Deček je imel na sebi kratke hlače in pisan jopič, na glavi je pa imel širok slamnik, ki ga je ščitil pred solnčnimi žarki.

Zamorec in deček gotovo nista bila prijatelja, ker sta se gledala po strani in nista nič govorila.

Olyo je bil mestic, to je potomec belih in indijanskih starišev. Po nazorih tamošnjega prebivalstva je bil mestic veliko več vreden kot pa zamorec.

Razen tega pa tudi ni smel reči dečku nikdo žal besede, ker ga je ščitila Georgina, katere so se prebivalci otoka skoraj ravno tako bali kakor Kellyja.

— Krmarite vendar! — je rekel slednjič Bolivar. — Saj vidite, kako deroča je reka. — Jaz se mučim in mučim, vi pa brezskrbno sedite in gledate naokoli.

— Nikar se ne boj! — se je zakrohotal deček — saj te ne bodo opekli solnčni žarki, ker si že takoalitako dovolj opečen. — Hej, Bolivar, potegni desno veslo iz vode.

— Tako zgoraj se ne smeva izkreati — je odvrnil zamorec — ki je preslišal žaljivko. — Pri jasi, katero obdajajo vrbe, bo boljše.

— Če bi jaz ne hotel, pa bi se ne. — No, pa naj bo po tvojem. — Meni je vseeno.

— Vam bom že jaz povedal, kje se bova izkrcala.

— Kje je pa cesta?

— Petsto korakov zapadno od tam.

— Ali ne pelje nobena na desno ali na levo?

— Nobena — je odvrnil zamorec mračno. — Nikar se ne bojte, ne boste zgrešili poti.

Deček se je pomiril, in je malo boljše krmaril. — Bolivar je gledal po reki navzgor in navzdol.

Čoln je dospel v močno strujo.

— Navzgor! — je zaklical dečku. — Tako! — Še bolj! — Še bolj! —

— Stoj, Bolivar! — Kam veslaš? — V grmovje bova zašla. — Jaz sem že skoraj ves moker.

— Le čakaj! — Še bolj boš moker — je siknil zamorec skozi zobe.

Z vso silo se je vprl v vesla in čoln je izginil med vrbičjem.

Kaj je pomenil kratek, divji krik? — Kaj je pomenila kratka, obupna borba? — Voda se je vzvalovila, iz dna je dospelo par mehurčkov, ki so se razblinili na površini.

Nekaj časa je bilo vse tiho.

Par minut kasneje je priveslal zamorec iz zaseke. — V čolnu je bil sam.

Njegov obraz ni bil več črn pač pa pepelnast. — Obrisal si je pot s čela in se globoko oddahnil.

Pogledal je nazaj v goščavo, zgrabil za vesla in začel z vso silo veslati nazaj proti otoku. Sredi reke je opazil, da je na njegovem jopiču velik madež krvi. — Slekel ga je in ga vrgel v reko. — V čolnu je bila tudi dečkova suknja. — Iz notranjega žepa je vzel dve pismi ter ju spravil v hlačni žep.

Večer se je bližal.

Na otoku je vladalo divje veselje. — Prejšnji dan so dobili roparji velik plen in danes so imeli praznik. — Pili so in plesali.

Peter, ki je bil najbolj predrzen med vsemi, je šel prosit kapitanovo ženo, naj bi se vdeležila zabave.

Ona ga je samo grdo pogledala in mu ni odgovorila.

Bolivar je dospel do brega. — Čolniček je skril v goščo in se odpravil k svojim tovarišem.

Sprejeli in pozdravili so ga z divjimi kriki.

Zamorec je bil žalosten in zamišljen.

Ko so mu ponudili vrč žganja, so se mu zasvetile oči v divjem ognju.

Nagnil ga je in ga v dušku izpraznil.

— Hej! — je vzkliknil nek ropar — kaj pa delaš? — Ali boš vodnjak naenkrat izpraznil? — Odstavi, odstavi in se zabavaj z nami.

— Hudič naj vzame vašo zabavo! — je zamrmral zamorec. — Vaše žganje mi je ljubše. — Dajte mi ga še eno steklenico. — Res je dober. — Izvrsten je.

— Če hočeš imeti žganje, si ga moraš zaslužiti. — Pokaži vse svoje umetnosti.

— Dajte mi steklenico in nikar ne uganjajte neumnosti. — Kdo bo vas poslušal?

— Ne dobiš in ne dobiš! — je odvrnil ropar Corny.

— No, kakor hočeš — je odvrnil zamorec in se odpravil proti svojemu stanovanju.

Toda Corny mu je zaprl pot. — Z eno roko ga je prijel za suknjo, z drugo mu je pa molil polno steklenico žganja pod nos.

— Ne, ne, tako hitro pa ne. — Samo jaz poznam tvoje zmožnosti, ostali pa ne verujejo, da imaš tako trdo čepinjo.

— Mene ničkaj ne veseli, da bi vam razkazoval, kako trda je moja čepinja. — Jaz sem danes zaslužil več denarja, kot ga imate vsi vi skupaj.

Medtem so ga obstopili tudi ostali. — Vsi so silili vanj, Bolivar se jih je pa otresal kot nadležnih muh.

Ko je videl, da nič ne opravi, je zgrabil za nož.

— Nikar ne nori, Bolivar. — Tukaj imaš žganje.

Zamorec se je zarežal, spravil nož v nožnico in nagnil steklenico. — Po preteku pol ure je bilo že vse pijano. — Roparji so peli plesali in rjoveli, da je bilo groza.

Najmanj pijan je bil še Peter.

— Molčite vražje duše! — Kaj vam je vendar? — Ne samo za veselje tudi za varnost je treba skrbeti.

— Pleši Peter, pleši in nikar se ne jezi. — Bolivar zaleti se v drevo. Pokaži tem tepcem, da imaš boljšo glavo kot vsi drugi. — Tukaj ga imaš še eno steklenico.

— Prinesite hleb sira! — je ukazal Bolivar.

Dva sta stekla in hipoma prinesla na pozorišče velik hleb sira, ki je imel najmanj en palec debelo skorjo.

Bolivar je dvignil hlebec z obema rokama in se zatem z vso silo udaril po glavi.

S tako silo je prebil skorjo, da se mu je glava do nosu zarila v sir. —

— Sir je premehak — je rekel Corny — zaleti se v skalo, pa boš dobil žganja kolikor hočeš.

Zamorec je bil že precej pijan.

Oči so se mu svetile, ustnice so mu drgetale in trepetal je po vsem telesu.

— Kaj mislite, da se ne upam?

— Daj, daj, Bolivar!

Kakih dvajset korakov vstran je stala velika skala. — Bolivar je šel k nji in parkrat z vso silo butnil v njo.

To je bilo pa tudi za njegovo trdo glavo nekoliko preveč.

Pred očmi se mu je zmračilo, motovilil je nekaj časa naokoli, potem je pa telebnil na tla.

Roparji so se na vse grlo krohotali. — In ravno ta krohot ga je spravil zopet k zavesti.

Vstal je, obrisal si je oči in stopil k Cornyju.

— Daj žganja!

— Ničesar ne dobiš! — Zaleti se še enkrat.

— Prej si rekel, da mi ga boš dal.

— Ne, ne, ničesar ne dobiš! — je odvrnil Corny in se znova zarežal.

(Dalje prihodnjič).

---

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da mi je dne 25. junija ob šestih zjutraj umrla moja žena

AGNES GRANDOVEC,
rojena **Susman.**

Doma je bila iz Cirknice pri Rakeku. Ranjka je bila stara 25 let. Vzrok smrti je bil porod. Tukaj zapušča mene in enega brata v starem kraju pa enega brata, ki je na bojišču, ter svoje starše.

Tem potom se najiskreneje zahvaljujem gospema Mariji Zrime in Ivani Sernel, ki so ji tako lepo stregli, ter vsem drugim, ki so jo obiskali ter spremili na zadnji poti na Calvary pokopališče v Newburghu. Zahvaljujem se tudi društvenicam sv. Ane SDZ št. 4, darovalcem krasnih vencev in pogrebniku Josipu Žele, ki je preskrbel lep pogreb dne 27. junija iz cerkve sv. Vida.

Ostane naj vsem v dobrem spominu, Tebi pa, draga nepozabljena, naj bo lahka tuja zemlja.

Žlujoči soprog:
Frank Grandovec.
5348 Spencer Ave., Cleveland, O.

VABILO NA IZLET,
(piknik)
ki ga priredi
društvo sv. Cirila in Metoda
v Johnstownu, Pa.,
dne 4. julija
na prostorih slovenskih lotov
v Morrellville, Pa.

Čisti dobiček ostane za pokopališče. Torej, Slovenci iz Johnstowna in okolice, posetite nas! Za dober prigrizek bo preskrbljeno.

Odbor.

STATE DEPARTMENT OF LABOR
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION

Ščiti naseljence in jim pomaga. Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastonj. V vseh jezikih. Pojasnila, kako postati državljan in o državljanskih pravicah.

Pridite ali pišite!

Newyorški urad: 250 Fifth Ave.
Urad v Buffalo:
701 D. S. Morgan Building.

Iščem svoja prijatelja JOSIPA JEŠELNIK, podomače PUŽE, in JOSIPA WIDERWOHL iz Drage. Oba prosim, da se mi čim prej javita. — Ed. R. Turk, P. O. Box 144, Lyons, Ga.
(3-17—7)

Iščem svojega svaka JURIJA BEVK, rodom iz Požarnice, občina Plešče, Gorski kotar, Čabar. Pred 15. meseci sva bila skupaj v Reyville v Louisiani in zdaj ne vem, kje se nahaja. Zato prosim prijatelje in znance, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Math. Gašparac, Box 208, Custer City, Pa. (3-6—7)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Iščem svoje tri prijatelje PETRA, JOHNA in MIHAELA JALOVEC. Pred dvema letoma smo bili skupaj v Clevelandu. Sedaj ne vem, kje se nahajajo. Prosim cenjene rojake, naj mi kdo naznani, za kar se že vnaprej zahvaljujem, ali naj se mi pa sami javijo. — Charles Pošebal, Box 30, Betula, Pa.
(2-5—7)

POZOR ROJAKI

[illegible]

JAKOB WAHČUČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR!

Ponarejalci se novarni pri vsaki trgovini posebno pri zdravilih Ne zaupajte svojega zdravja s ponaredbami. Čudovit uspeh našega Krvnega Čaja je dobil ponarejalce. Odstranite jih in zahtevajte nazaj svoj denar. Pravi Von Schlick Bolgarski Krvni Čaj ima podpis H. H. VON SCHLICK NA VSAKI ŠKATLJI. Priredjen in JAMČEN je le pri

Marvel Products Company
9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

Pet mesecev trajajoče zdravilo se vam pošlje za $1.00 cash, vranak ali money order. Če želite zavarovano, 10c. več.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Depue, Ill. in okolica: A. Mežnarich.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Anton Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Kolumbus, Kans.: Joe Knaefic.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Rok Firm in Frank Kerne.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Mineral, Kans.: Frank Auguštin.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz.
Detroit, Mich.: Jos. Glasich.
Manistique, Mich. in okolica: John Kotzian.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich in K. Zgonc.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
McKinley, Minn. in okolica: Fr. Bojc
New Duluth, Minn.: John Jerina.
Sartell, Minn. in okolica: F. Triller.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
East Helena, Mont. in okolica: Franj Petrich.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Malovrh.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, J. Marinčič, Frank Meh, John Prostor in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Frank Anzelc, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in T. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek in Jos. Turk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.
Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Sunar.
Export, Pa.: Louis Supančič in Fr Trebets.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben in K. Zalar.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Franc Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar.
Reading, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hres.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Sakelšek.
Tyre, Pa. in okolica: Alois Tolar.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: John Brosich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Aug. Collander in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ile, Martin Kos, John Stampfel in Heronin Svetlik.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, Valentin Marcina in Val. Stelich.

Slov. pevsko podporno društvo "ZVON"

SEDEŽ V CLEVELAND (NEWBURG), OHIO.

URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF BLATNIK, 3582 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: GUST STRAJNER, 993 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANDREW ŽAGAR, 3704 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Podtajnik: ANTON GORENC, 7728 Osage Ave., Cleveland, Ohio.
Blagajnik: MIKE VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Zapisnikarica: ROZI MAUER, 3522 E. 82. St., Cleveland, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

MARY GLIHA, 3606 E. 78 St., Cleveland, Ohio.
MARTIN MARTINŠEK, 3559 E. 81. St., Cleveland, Ohio.
FRANK VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI NADZORNIKI:

JOHN FONDA, 7825 Burke Ave., Cleveland, Ohio.
FRANCES ZABUKOVEC, 3634 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

VRATAR:

LUDVIK GRUDEN, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

Seja se vrši prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Mike Plutevi dvorani, 3611 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakam v državi Minnesoti, naznanjamo, da jih bo kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko, posebno še, ker ima pokvarjeno levo roko.

Velikih idej ni najti na temnih prostorih. Rode se v solčni svetlobi. —

Rad bi izvedel za naslov svojih štirih sestričen: TEREZIJE VIDMAR, IVANKE, ANGELE in MARIJE DROLKA, doma iz Doba pri Domžalah na Gorenjskem. Slednja je omožena, a nje zakonsko ime mi ni znano; pred štirimi leti je bivala nekje v New Yorku. Prosim, ako kdo ve za njih naslov, naj mi blagovoli poročati, ali naj se pa same oglasijo. — Frank Prelesnik, Box 569, Oglesby, Ill.
(2-5—7)

POZOR, ČEVLJARJI!
ZELO DOBRA PRILIKA

se nudi dobremu čevljarju, bodisi da je samec ali oženjen.. Zasluži lahko dobro in napravi si lahko lep dom, ker lahko redi kravo in prašiče, ima dovolj prostora.

Oglasite se takoj pri:
John Terria,
Box 75, Augusta, Wis.
(28-6—3-7)

IŠČE SE MOŽE

za delati v usnjarni. Dobra plača, stalno delo.

C. Moensch Sons Company,
(13—4 v d) Gowanda, N. Y.

Dr. LORENZ,

Jaz sem edini slovenski govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. Nedeljo od 10 dop. do 2. popol.
DR. LORENZ,
špecialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

DOCTOR KOLER

638 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 22letno prakso v zdravljenju tajnih moških bolezni. Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi z glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalene.

Semenotok, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi tega. Te bolezni zdravim po zadnji metodi v najkrajšem času.

Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja, ozdravim v kratkem času

Hydrocelo ali vodenico, kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbta in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: od 9 do 8. Ob nedeljah od 9. do 3.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $1.50.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St., New York, N. Y.